

ספר ויקרא

כי וי' רחז על עמודא דאמצעיתא ונכך כיום השני כתיב ויהי מצדיל בין מים למים דא הוא רזא דמחלוקת וע"כ אכתרי ביה וניהנס ויום שלישי דאיהו עמודא דאמצעיתא פאל בנייהו ואפריש מחלוקת ועאל שלום בנייהו ומשה דהוא עמודא דאמצעיתא רצה להעלות לקרא שהי' מרזא דמחלוקת כך כשראה דאכתיש עובדא דבראשית אמר חות לתתא לניהנס ע"כ בזוה"ק ע"ש נמצא יוצא לנו מזה כי משה היה עמודא דאמצעיתא ואותיות וי' מורים ג"כ על עמודא דאמצעיתא וזה י"ל ויקרא שהוא רזא דעמודא דאמצעיתא כמו ויקרא לאור יום כנ"ל הוא אל משה שהי' ג"כ עמוד' דאמצעית' והמ"י:

עוד י"ל ויקרא אל משה ויקרא א' זעירא וכוודאי דמיזא מרמזא איזה דיבור ובתחלה נקדים להבין מפני מה התורה נקראת תורת חסד כמ"ש ותורת חסד על לשונה דהנה התורה נמשלה למים ומים הוא בחי' חסד וכמו שמים זולחין ממקום גבוה והולכין למקום נמוך כן התורה"ק לא תמצא אלא במי שמשפיל עצמו ואינה יכולה להתקיים במי שמתגאה בעצמו והוא גבוה בעיניו אז התורה הקדושה נראית לו רחוקה וגבוה יותר ממנו כידוע שהיא ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים וא"ל לו להשיג ולראות אמתית התורה רק מי שמתקטן עצמו אז התורה ג"כ מקטנת ומאמצמת עצמה לו בכדי שיוכל להבין עמקי סודותיה וזי"ל שמרמות אלף היינו התורה ע"ד אלוף בינה זעירא היינו מקטנת ומזערת עצמה אל משה שהיה עניו מאוד והבין :

עוד ירמזו אלוף זעירא היינו אלל משה כי בימיו היתה התורה זעירא ובקטנות כי אף ע"פ שמה רבינו ע"ה קיבל כל התורה כולה עכ"ז לא השיגה רק מאחוריו ע"ד וראית את אחורי אבל לעתיד יאר ה' פניו אלינו ויתגלה התורה"ק באור פני מלך חיים ואז יתגדל ויתרבה התורה ויהיה א' רבתי ע"ד אוקיר אנוש מפז אוקיר אותיות ויקרא :

עוד ירמזו אלוף זעירא ע"ד האמור בתיקונים שאמרו למרע"ה אנת רעיא מהימנא מאן יכיל למללא קמך אנת נטילת אבנא זעירא וסלקית לה עד אין סוף ע"ש והענין הוא מחמת שהיה משה עניו מאוד כל מה שהשיג מהתורה אף קטן שבקטני' היה בעיניו גדול ויקר הערך מאוד לכך השתדל בכל דבר מהתורה מקטן ועד גדול מאין תכלית עד אין סוף והוא שאמר נטילת אבנא זעירא וסלקית לה עד אין סוף היינו שהיה סליק מזעירא שהוא מאין תכלית עד אין סוף שהיא יקר וגדול מאוד בעיניו והוא שמרמז א' זעירא היינו כל דבר זעירא היה סליק לה לאלוף שהוא א"ס וזהו אל משה הידוע בענוה יתירה והמשי' :

עוד ירמזו א' זעירא ע"ד ששמעתי חומרים בשם ר' יוסף מ"ח דק"ק פולנאה זללה"ה שאמר על מה שאומרים העולם שהלומדים לערנין יוא וההסידים לערנין ניס שהאמת שהלומדים כל מס שלומדים

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וכו' ופירש"י אליו היה מגיע הקול שהוא לבדו שמע וכל ישראל לא שמעו. וי"ל בזה בדרך רמז ע"פ ששמעתי מן אא"ז וללה"ה על הנמרה בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב וכו' והקשה ממ"ג וכבר נדפס הוא בספר הקדוש תולדות יעקב יוסף וביאר הוא ז"ל כי הכ"ק הוא הרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום ומי שיש לו דעת תיכף כשבא לו הרהור תשובה אזי מבין הוא שזהו מן הכרוז שמכריזין שובו בניס שובבים ומיד מפשפש במעשיו ושכ בתשובה שלימה אבל מי שאין בו דעת אינו מרניש כלל בהרהור תשובה שבא לו ואינו פונה אליו כלל וזה י"ל שרומז רש"י בפ"י הפסוק ויקרא היינו מה שקוראין ומכריזין בכל יום שהוא הרהורי תשובה אל משה רק אליו מגיע הקול היינו מי שהוא בחי' משה סוד הדעת אבל כל שאר ישראל שאינם בבחי' דעת לא ישמעו כלל את קול הכרוז כי אינו משים על לב כלל ההרהור תשובה הבא לו וק"ל :

עוד י"ל ויקרא אל משה ונקדים הפסוק ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה וידוע קושית הזוה"ק שאלל אור כתיב ויקרא בוי' ואלל חושך כתיב קרא בלא וי' וי"ל בזה דהנה אורה זו תורה ע"ד וירא אלקים את האור כי טוב ואין טוב אלא תורה ולכך אלל אור שהיא בחי' התורה כתיב ויקרא בוי' יתירה שהיא מורה על ב' לוחות שהיו ארכן ורחבן וא"ז והיה בהם יו"ד דצרות והנה במשה כתיב ותרא אותו כי טוב הוא והיינו שהוא עצמו היא התורה וכפרש"י שנתמלא הבית כולו אורה וזו תורה מחמת שהוא קבל כל התורה והוא שרומז ג"כ ויקרא אל משה היינו שאלל משה שהיה בחי' התורה עצמה י"ל ויקרא בוי' יתירה כיתרון האור מן החשך והבין :

עוד י"ל ע"ד דאיתא במדרש אהרן ובניו וכל הזקנים אמרו עדיין אין לנו יודעין מי הציב יותר לפני המקום ב"ה עיין באוה"מ וי"ל כיון שכולם היו מצפים שיקרא להם ה' ומשה היה עניו מאוד מכל האדם וכו' וחשב בדעתו שכוודאי אליו לא יקרא הקב"ה וע"כ ויקרא אל משה כי אשכון את דבא ושפל רוח וזה י"ל רמז של א' זעירא בתיבת ויקרא היינו במדה שאדם מודד בה מודדין לו ומחמת שהוא הקטין עצמו מאוד במדת ענוה ע"כ כביכול הקטין ונימאס עצמו הקב"ה להתגלות אליו וזהו ויקרא א' זעירא היינו אלופו של עולם והוא רמז ג"כ לכל אדם שניהוג עצמו במדת ענוה וילמוד עצמו מן הבורא ב"ה ולכך נכתב א' זעירא בתיבת ויקרא והבין :

עוד י"ל ויקרא אל משה ע"ד דאיתא בזוה"ק על ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה לאור דא אור קדמאה יום דא עמודא דאמצעיתא היינו מהאי אור דקיימא באמצעיתא דאיהו יסוד ע"ש ילחושך קרא ע"כ כתיב קרא ולא כתיב ויקרא

ויקרא

מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד היינו כשיש בו אחד דא קב"ה והוא שאמר ולא יבדיל היינו שלא יפריש ויבדיל הקב"ה מן תורתו שלומד רק שיהיה בכוונה דלבא ורעותא לשם ה' ואח"כ מנחת קמח סולת שהוא רמז על רוח דיחודא:

עוד י"ל אדם כי יקריב מכס קרבן לה' אדם דא שכינתא לה' ר"ל לייחד קב"ה ושכינתיה מכס היינו זהו מכס ובכס הדבר תלוי לעשות יחוד בעולמות עליונים והבן:

ב המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאור וכו' הגה חמץ ושאור הם עניני גבהות והתפארות ונפסלת במשהו ודבש נקרא זה שמכוין לאיזה הגאות לעצמו הן אפי' להיות בן עוה"ב והוא פי' הפסוק כי כל שאור וכל דבש היינו איזה מחשבה שתהיה מהם לא תקטירו ממנו אשה לה' אשה הוא סוד השכינה לא תקטירו לשון התקשרות רק תהיה מחשבתו כולו לקרב המנחה להש"י והוא ע"ד שאמר אח"כ וזללה"ה אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אח"כ משיס עצמו כשירים והמשכיל יבין:

קרבן ראשית תקריבו אותם לה'. הוא ע"ד וגלחה את ראשה ואל המזבח לא יעלו ע"ד מה שכתבתי בפרשת יתרו על רש"י ויברך אותו ויקדש אותו ותבין זאת כי הן הן הדברים המדה שיש ראשית לעומר איזה תענוג לעצמו. וכל קרבן מנחתך במלח תמלח הוא אותיות מל ח' היינו שיהיה מילה בזמנה ובמועדה שיהי' בתענוג ההקרבה ובשמחה גדולה ולא תשכית את הברית רק חמץ ושאור תשכיתו מאנוש זכרם אבל הברית יהיה על קרבנך ולא תשכית ברית מלח. מנחה הוא דורון ומתנה שמקריב להקב"ה השכינה כביכול ומי שמתכלל בתיבת מנחה מורה על זה אך יש כמה מיני מנחות כי יש כמה מיני עבודה יש עבודה שהוא בלב ומחשב מחשבה ומדבק עצמו בהקב"ה ומעלה כל הדברים שהוא רואה במחשבה להקב"ה ויש שמעלין עם הדבור בחפלה ויש שמעלים בד"ת ויש שמעלה עם המלאכה ומו"מ כשעושה בדעת ובהשכל כמ"ש דהע"ה בכל דרכיך דעהו או כשיש לדיק בעולם מייחד כל הדברים כידוע. וזהו מנחה על המחבת פי' אם קרבנך שאתה מקריב המנחה היא על המחבת מלשון סתר וחבוי בסוד המחשב' אזי ג"כ תהיה מלח ופסול במשהו חמץ אך פתות אותה פתים היינו פירורים כזיתא מוחא עילאה תכוין להמשיך השפע ממוחא ביראה וזהבנה פנימיות לכל הדברים בדביקותך להקב"ה ובדביקותך לאותן הדברי' ואתה נותן הדעת בהם ומחיה אותם וכזית הוא מחיה את האדם כידוע נמצא בכזית יש אדם שלם וכן בכל הדברים יש אדם שלם כידוע מסוד השחיטה וכן בכל הצומחים כידוע מכזית אוכל מחיה אדם וכן בדומם כי הדומם מחיה ונתן כח להצמיח וגם עוד ראה מסגולת אבנים טובות שמחיה את האדם כידוע במעשה אבן הדימוס וכשאתה רואה איזה דבר בעולם מדלמ"ח וממשיך לו מחשבה טובה אהבה

שלומדים יותר הם גדולים בעיניהם ויוחשב בעיניהם שכבר למדו הרבה כל הצורך והחסידים כל מה שלומדים יותר הם יותר קטנים בעצמם וזהו כל מנחתם שלומדים א"ע להיות קטנים ושפלים בעצמם והיא שרימו א' ועירא אלוף לשון לימוד ועירא להקטין עצמן והבן:

עוד ירמוז ויקרא אל משה ואיתא בצעה"ס ר"ת אמו בעטרה שעטרה לו אמו והוא משולל הבנה "וי"ל ע"ד רמז ע"ס שאמר אח"כ זללה"ה על ענין ב"ק יולאת מהר חורב וכו' כיון שאין שומעין למה יולאת ב"ק ביאור כי הם הרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום ומעוררים אותו לשוב ממעשיו וכוודאי מי שעומד ומלפה לזה מתי יגיע וישמע קול הקריאה הגה כוודאי ישמע יבין שבא לעוררו בתשובה עכ"ד. והוא מבואר בכתבי הבה"ג. דק"ק סולגאה ז"ל בביאור משלו קלת והוא שרימוז כאן ויקרא אל משה היינו אל מי שהוא בחי' דעת אז נשמע אליו קול הקריאה מהב"ק לעוררו בתשובה והוא שמאיר עיני הבעה"ס ר"ת אמו שהוא מרמוז אל אמת עילאה סוד התשובה כידוע והיא בעטרה שעטרה לו אמו היינו שמקפת אותו בחי' אמת עילאה שהוא סוד התשובה לעוררו כנזכר לעיל והבן:

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן האלף תקריבו את קרבנכם. יש בזה רמז לפענ"ד בענין מדריגת הליכת האדם להתקרב עצמו להבורא ב"ה יש ג' מדריגות ע"ד אדם ובהמה תושיע ה' ודרשו חז"ל אותן בני אדם שערומין בדעת כאלם ומשימין עצמם כבהמה ע"כ ע"ס והיינו שאינו נחשב כלום בעיניו כמו הבהמה שאינה יודעת כלום רק מרחיק' א"ע מן מה שמזיק לה כן הוא ג"כ מסתכל תמיד ע"ז לשמור עצמו מן דברים המזיקים לו מן השקר או מן שעותים המזיקים לעבודת הבורא ב"ה או מן הבהמה היינו בתחלה צריך להרחיק עצמו מן תאוות הבהמיות שלא יהיה כבהמה שמתאוה ג"כ לתאוות שלה ואחר כך מן הבקר היינו שיהיה לומד התורה ויהיה בחי' ת"ח שמנגחים זה לזה כבקר גי"ל שהוא לשון ביקור ודרישה שיתחיל ללמוד לדרוש ולחקור איך לקרב עצמו להבורא ב"ה ואח"כ מן האלף כי שמעתי לאן הוא יחוד ל"א עם נ' והיינו יחוד קב"ה ושכינתיה שזהו המדריגה הגדולה שזוכה אח"כ לייחד קב"ה ושכינתיה בתפלתו ותורתו זהו שכלל תחלה כל הג' מדריגות באלו ג' תיבות בהמה בקר ואלף ואח"כ מפרש יותר ואם מן העוף עולה קרבנו אין עוף אלא תורה והיינו כשירצה לקרב עצמו להיות עולה לה' תורתו ושם בכנפיו היינו עשה יעשה לו כנפים לעוף מעולם לעולם והיינו ע"י שילמוד בדחילו ורחימו וזוה עושה כנפים לתורתו להיות פורחת לעילא כנזכר בזוה"ק ולא יבדיל היינו שלא יפריש ויבדיל א"ע כלל מתנה אפילו רגע א' גם י"ל ע"ס ששמעתי מן אח"כ זללה"ה אינו דומה שונה פרקו

ילכש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש
 וכו' פירש"י אין זו אלא לשון זירוז מיד ולדורות
 וביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס
 ע"כ הנה צוודאי התורה היא נלחיות ונוהג תמיד
 בכל דור ודור ויש במקראי קודש אלו רמו לפענ"ד
 להורות דרך ה' אל הצדיקים חכמים שבדור איך
 שיראו לקרב נשמות ישראל העשוקים ר"ל להשם
 יתברך ויתעלה וזה הי' גם מעשה אהרן ובניו שהיו
 מקרבים קרבנות ישראל הסאות ואשמות ועולות
 כ"א לפי בחינתו ומה שהי' צריך לו והיו מפלים
 ומקרבים בזה נשמות של ישראל לנ"א לפי מה שהי'
 צריך לו ולפי בחינתו וזה הזירוז הוא מיד ולדורות
 כי אף שאין קרבנות בזה"ז עכ"ז צדיקים שבכל
 דור ודור מקרבים נשמות קדושות של ישראל ע"י
 תפלתם הזכה ותורתם שאומרים באמת ובתמים
 בכוונת הלב צדו"ר והוא שאמר אח"כ זאת תורת
 היא העולה היינו כי ידוע תורה שלא לשמה לא
 פרכת לעילא ואין לה עליי רק מי שלומד תורה
 לשמה זו התורה היא שעולה לפילא וענין לשמה
 הוא ידוע מ"ש בכתבים שהוא לשם ה' היינו
 שיתייחד ה' אחרונה שהוא השכינה כביכול עם יה"ו
 שיהי' נעשה הוי"ה שלם יחוד קב"ה ושכינתיה ויהי'
 השם שלם וידוע ה' יש לה ג' צדופים ה"י ה"א ה"ה
 נמצא ג' מלואי' של ה' הם היא וזהו שמרומז
 הפסוק זאת תורת העולה היינו זו היא התורה
 שעולה לעילא היא העולה היינו כשהכוונה בה היא
 להעלות ה' שהוא לשמה לשם ה' שיש לה ג' צדופים
 שהם היא זו היא התורה שעולה ופרכת לעילא על
 מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר היינו
 מזבח לשון יסורים כמו מזבח כפרה כמ"ס אה"ח
 והוא שאמר על מוקדה היינו שיבער בלבו על
 המזבח היינו ה' מזבח ר"ל היסורים של השכינה
 כביכול כל הלילה שהיא בגלות הדומה ללילה עד
 הבוקר היינו שיאיר הגאולה ויהי' קרבה אל נפשי
 גאלה ויהיו נהירו דכל עלמין ואש המזבח תוקד
 בו היינו שיבער בלבו אש התלהבות הנ"ל על
 המזבח תמיד בכל עת ובכל רגע ולכש הכהן היינו
 העובד ה'. מדו בד היינו לשון צדיקות ר"ל שישים
 אל לבו שהוא לבדו יחיד בעולם וכל העולמות
 תלוים עליו כדאיתא בגמרא חייב כל אדם לומר
 כל העולם לא נברא אלא בשבילי וכבר נתבאר זה
 לעיל ומכנסי בד היינו מי שמכניס לו זה הצדיקות
 בלבו ולומד אותו יראת שמים ילכש על בשרו היינו
 עצמו אל הצדיק. והרים את הדשן אשר תאכל האש
 י"ל ע"ד ששאל אחד להרב המגיד ז"ל האין נוספין
 התלהבות להשי"ת והשיב לו מי שצריך לאש מחפש
 באפר וזה י"ל גם כאן והרים את הדשן היינו אפר
 שיחזיק עצמו לאפר ועי"ז יתעורר בלבו התלהבות
 להבורא יתברך וזהו והרים את הדשן היינו הבחי'
 אפר ירים אותו. אשר תאכל האש ר"ל שיבא
 לידי אש התלהבות ושמו אל המזבח היינו שעי"ז
 ישים אל לבו יסורי השכינה כביכול הנ"ל עד הבוקר
 היינו

ויראה ממוחא הוא ממשיך להם חיות ממוחא עילאה
 ומשם יורד השפט דרך העולמות ובא למלאך הממוח'
 על אותו דבר ומהנהו ומרוהו ומלמיהו ומולידו
 וכן בכל הדברים ואח"כ כשנתהוה הדבר בעולם
 חוזר האדם ונהנה ממנו ולוקח משם חיות יוהר
 וזה בסוד החיות רלוא וסוב וזהו פתות אותה פתים:
או יאמר פתות אותה פתים מלשון התרגום על
 ירחיב ארץ יפתי וכו' היינו שתרחיב דעתך
 בכל הדברים ויהי לך דעת רחבה להעלות כל
 הדברים להמחשבה טובה הנקרא רחבות וכל
 המנחות באות מזה ואם מנחת מרששת קרבנך הוא
 סוד הדיבור מרשש כשפתיו כולת יהיה קרבנו והבאת
 את המנחה אשר יעשה מאלה כי השכינה בעלמה
 היא כביכול כח "הדבור והיא המדברת והמדבקת
 להשם יתברך והמשיכיל יבין:

במדרש רבה פרשה ראשונה מה בין נבואת
 מרע"ה לנבואת שאר נביאים כולם
 נתנבאו באספקלריא מלוכלכת ומרע"ה באספקלריא
 מצוהנתה והוא תמוה אך הנלפע"ד ע"ד שאמר אח"ז
 זללה"ה ויקח פינחס רמח צידו ראה מ"ס פרה באויר
 ולקח הר' והח' וחיבר ונעשה רמח כדאיתא בזוה"ק
 וזהו ענין נבואה ע"י פריחת המ"ס כידוע לידע כל
 דבר אש הוא ברור וללול במחשבתו וזהו אספקלריא
 מלוכלכת אבל מרע"ה נסתכל באספקלריא מצוהנתה
 שראה ממש כל דבר איך שיהיה בעולם והחכם יבין
 ובלבד שיצילו ה' משגיאות ומעשות אמן סלה:
אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אשר
 לא תעשינה ואשם צריך להצין יתור תיבת
 ואשם כי ידוע הוא כשהעובר על מצות ה' הוא נחשב
 אשם וחטא וי"ל בזה בדרך רמו ע"פ ששמעתי מן
 אח"ז זללה"ה על פסוק אשרי אדם לא יחשוב ה' לו
 עון היינו שהוא תמיד בדביקות מחשבתו בהש"י ולכך
 כשנופל ממחשבתו רגע אחד ואינו מחשב בה' נחשב
 לו לעון וחטא וזהו אשרי אדם לא יחשוב בה' היינו
 כשאינו חושב ה' לו עון הוא עון אצלו והוא סימן
 שהוא דבוק תמיד מחשבתו בהש"י ולכך אשרי לו וזה
 י"ל שמרומז ג"כ בפסוק אשר לשון אשרי וכמו
 שדרשו הז"ל אשרי הדור וכו' נשיא יחטא נשיא הוא
 לשון מלך והיינו לב שהוא מלך על כל האברים
 והיינו כשאינו חוטא אלא בלב ועשה אחת מכל
 מצות היינו דביקות אשר לא תעשינה שנופל רגע א'
 מדביקות לבו ומחשבתו מהש"י ואשם היינו והוא
 נחשב אצלו לאשם וחטא הוא סימן שהוא דבוק
 תמיד במחשבתו ולבו להשם יתברך ולכך אשרי לו
 ואשרי לדורו והבין:

פרשת צו

וידבר ה' אל משה לאמר זו את אהרן ואת בניו
 לאמר זאת תורת העולה היא העולה על
 מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש
 המזבח תוקד בו ולכש הכהן מדו בד ומכנסי בד

היינו עד שיאיר אור צוקר נהירו לכל עלמין וזהו זירוז מיד ולדורות כנ"ל וזהו שריתו רש"י בנחות לשון הסהור וביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כים. כים הוא מספר ז' וזהו חסרון היינו שחסר א' שהוא אלופו של עולם ואין יחוד ח"ו ולכך ביותר צריך לזרז לעשות יחוד זהבן :

וע דרך הג"ל י"ל הפירוש על והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו והקב"ה מצילנו מידם היינו ע"ד הג"ל שצריך ללמוד תורה לשמה והיינו לשם ה' וה' יש לה ג' צירופים וחס ה"א והוא שאמר והיא היינו הלימוד תורה לשמה שהיא לשם ה' וג' צירופים שלה שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד היינו מחמת שאין אחד שהוא אלופו של עולם בהתורה שלומד עומדים עלינו לכלותנו והקב"ה היינו כשיש הקב"ה שם מצילנו מידם ע"ד ששמעתי מן א"י זללה"ה אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד היינו שיש בו אחד שהוא אלופו ש"ע :

עך י"ל שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו וכו' ע"ד דאיתא בתיקונים ובזוה"ק חגי ה' לא שניתי אבל לחייביא אשתני ואסתתר ואחבסי בכמה לבושין ואף כשעושה עבירה ח"ו אם לא ה' משפיע בו חיות וכח לעשותו בוודאי לא היה יכול להניע בשום אבר לעשות עביר' אבל הוא באתכסיה שהרשע אינו רואה זה וזה גורם גלות השכינה וזהו שלא אחד בלבד היינו בשאין אחד בלבד בלי לבושין אזי עומד עלינו לכלותנו אבל והקב"ה היינו כשיש אחד בלבד בלי לבושין מצילנו מידם והבן :

א פסוק זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר וכו' ולכאור זה נקדים לבאר פסוק מגך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה והפסוק הזה אינו מובן ואף לפי דרש חז"ל צריך לה בין שפתח במלך וסיים באיש ולהבין זה נבאר בקצרה כי ידוע שהקב"ה ברא העולם בג' מדות בחי' חסד וגבורה ומדה האמצעית הכלולה משניהם הנקרא משפט וכן הוא הענין שבתחלה עלה במחשבתו לברוא את העולם כדי להיטיב לברואיו ויכירו חסדו הגדול ואח"כ הבריאה עצמה ה' למצוס שהוא בחי' דין וגבורה אך שאין העולם יכול להתקיים במדה"ד שיתף מדת הדין ברחמי' וזהו בחי' אברהם יצחק ויעקב והוא שרימו הפסוק אל אלקים ה' דבר ויקרא ארץ באלו הג' מדות דבר ויקרא ארץ ועיין בזוה"ק וכן העולם מתנהג ע"פ ג' מדות האלו לפעמים במדת החסד ולפעמים במדה"ד ח"ו ולפעמים במדה"ר שהוא ממוצע מן חסד ודין והנה כשהעולם מתנהג במדת החסד אין זו הנהגה ישרה כי החסד הוא בחי' טוב לכל לרעים ולטובים ואין הפרש ניכר בין צדיק לרשע בין טובד אלקים. לאשר לא עבדו זכ"ש ישעיהו הנביא ע"ה חמה אין לי לפסוע על מדה"ד וכן כשמתנהג העולם ע"פ מדה"ד חלילה אין העולם יכול להתקיים כלל ח"ו כי מי יצדק לפניו בדין אבל

כשהעולם מתנהג ע"פ מדת המשפט שהיא מדה אמצעית אז מתנהג העולם כאור' הסוב והחסד הוא לאוהביו ולשומרי מצותיו לאלף דור והגבורה והדין הוא לעוברי רצונו ואז ניכר בין טובד ה' לאשר לא עבדו והנה ידוע מלכותא דרקייע היא כעין מלכותא דארעא וכאשר העולם מתנהג למטה כך הם מעוררים הנהגת אלהות כביכול ב"ה וב"ש במדותיו לכן נשתנה לפעמים כי הוא לפי הנהגת העולם והיינו כי הצדיקים והחסידים שבדור המה מלד החסד כמאמר חז"ל איזהו חסיד המתחסד עם קונו והנה חיבת קונו יש לה ב' פירושים א' קונו היינו בוראו משברא אותו והשני הוא לשון תיקון כמו ידע שור קונו ופירש"י מתקנו בהרישה וזהו מרמו על נשמתו של אדם שעושה עמה חסד כמאמר הסבא במשפטים על פסוק וכי ימכור איש את בנו לאמה וכו' לא תלך כאלת העבדים ע"ש והיינו בת דא נשמתא שיורדת בעולם הזה כדי לתקן לרכי הגוף בעולם הזה כי הנשמה היינו השכל והחכמה המחייבה את האדם לא תלך כאלת העבדים וכו' היינו שלא יגור ויורא ביציאתו מן העולם משום דבר שבעולם כדרך העבדים היוצאים מן אדוניהם אשר מורך בלבנם מחמת האדנות התקועה בלבם רק ילך בבחי' חירות כמו אשריך ארץ שמלכך בן חורין וכו' וכן שארה כסותה ועונתה לא יגרע ע"ש בסבא לכן הצדיקים והחסידים העושים זה ונותחסדים עם קונם הם בודאי מלד החסדים והם נקראים אנשי צורה ואנשי חומר הם מלד הגבורות שבגבורות והבן לכן כשהעולם מתנהג למטה ע"פ אנשי הצורה שהם המושלים ומנהיגים הדור בבחינתם בחי' החסד אזי מעוררים בזה מדת החסד למעלה ומתנהג העולם כולו במדת החסד של הש"י ב"ה וכן להיפוך ח"ו כתיב במשול רשעים יאנח העם ע"ש אך צריך להבין שציקר הנהגה ישרה הוא כשהעולם מתנהג במדה האמצעית והאיך הוא התעוררת הזה בעולם התחתון מך הענין הוא בוודאי בעוה"ז אי אפשר שיתנהג בעולם ע"פ צדיקים וחסידים כאשר שמעתי מהרב הגאון מפולנאה זללה"ה בשם הרמב"ם ז"ל כי הרמב"ם מקשה על הא דאיתא אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה א"כ למה ברא כל העולם ומלואו לא היה לו לברוא רק האדם שהוא סוד ד' אמות של הלכה וחירץ כי כל העולם כולו נברא בשביל אותו האדם שהוא ד' אמות של הלכה ואם האיש ההוא היה צריך לחרוש בשעת חרישה ולקצור בשעת קצירה וכן כשהיה צריך הוא עצמו לתקן כל מיני תיקון הצריך תורתו מתי היתה נעשית ולא היה אפשר לו להיות ד' אמות של הלכה לכן ברא הקב"ה עולם ומלואו זה חורש וזה זורע וזה קוצר וזה עוזן וזה מתקן מלבוש ונותן לו בכדי שלא יצטרך להסריד עצמו ממלאכתו מלאכת שמים ועי"ז יש לכל העולם כולו שיתוף וחיבור עם ד' אמות של הלכה נמצא א"א זה להתנהג העולם ע"פ אנשי הצורה ואנשי החסד כי היה חלילה ביכול להם ולעולם

יחד בטבעות ברזל והם העומדים בעומק המלחמה שא"ל להם לברוח אנה ואנה והרוכבי סוסים אף שהם ג"כ במלחמה כשכא עליהם המלחמה בחזקה הם בורחים בסוסיהם ואין מוסרים נפשם אבל הרגלים הם מוסרים נפשם במלחמה בשביל כבוד המלך וכשה' עוזר להם שמנצחין המלחמה אזי באים הרוכבים ובוזזים השלל כי יש להם סוסים כאשר יוכלו שאת ונותנים עליהם משא אבל הרגלים אינם לוקחין מהשלל כלל רק מעט לחם ומים בכדי להחיות את נפשם על יום א' עכ"פ כי כבד עליהם המשא טורח כובד השלל ודי לו בשלל נפשו וזוהי הוא הלא כולנו עובדים מלך אחד בעד כבודו הרמה וכשיחסר לי איזה דבר בשעת השלום אזי יתן לי הרוכב מהשלל הרבה שלקח הוא כי מלך אחד אנחנו עובדים ובדאי יש לנו חלק בזה השלל יותר מהם כי אנחנו הגורמים בעזרת השי"ת ניצוח המלחמה במסירת נפשנו והם אינם עושים כן ואינם רוצים ליתן להם משלל אף מוזן סעודה א' באומרם שהם גרמו ניצוח המלחמה והנמשל מוכן כי אנשי הצורה והעבוד הם הרגלים הם המוסרים נפשם תמיד על כבוד המלך מלכו של עולם והם שמנצחים המלחמה להשכית כל המקטרינים והמסעינים הקמים עליהם ורוצים למטע השפע מן העולם ועל ידם יורד השפע לעולם והרוכבים הם אנשי החומר אשר רוכבים על סוסים גדולים ועוזבים הם המזלות שלהם ובשעת ניצוח המלחמה והשפע בא לעולם הם חוטפים הרבה שפע ואנשי הצורה די להם בסיפוק יום יום כדרך התורה והבטחון ודי להם בניצוח המלחמה שכבוד המלך נתגדל ודעתם שאנשי החומר בודאי יספיקו להם די צרכם כי הם באמת העיקר והם לא כן ידמו ואינם רוצים ליתן להם כלום אומרים לנו המים והשפע וזהו גלגלי דרקיעא פי' צעלי מזלות הם חוטפים את השפע נטרי' עד למחר פי' עד אשר יעורר עצמו המלך בחסדו הגדול ולהסתכל על עובדיו ועל מעבדיו ואז בודאי יתן להם השם בחסדו הגדול כל עובד ויבשו כל המצירים אתכם וירויח לכם בחסדו הגדול בכל טוב כי הוא היודע באמת שכם תלוי הניצוח ולכם ראוי השלל והשפע לבוא בראשונה ועתה נבאר מה שהתחלנו בו מלך במשפט ועמיד ארץ הייט הת"ח ועובד ה' כשהוא במשפט היינו ממוצע בין אנשי החומר ובין אנשי הצור' והעבוד' הם המנהיגין את העולם ואנשי החומר נכנעין להם שלא יתפשטו יותר מכדי צורך עבודתם הנסה והענה רק להחיות נפשם ונפש הת"ח ועיקר ההנהגה הוא ע"פ עובדי ה' יעמיד ארץ היינו אז יש לעולם העמדה ותקומה כי ממילא מעוררים מדות העליונים להתנהג השפע ג"כ במשפט כנ"ל ואיש תרומות פי' אבל כשיש איש שמפריד זה מזה ואין מלך שליט בעולם אלא כל איש הישר בעיניו יעשה והחומר מתפשט יותר מדאי ח"ו וכוה יהרסנה ח"ו והבן :

ועפ"ז נבאר משנה במסכת אבות ר"ח ב"ח אומר הנעור בלי' והמהלך בדרך יחידי ומפנ' לט

לבעלה

ולעולם מחמת ערדתם בעבודת הצורא צ"ה ולכך שיתף להם אנשי החומר לפשות לרכי העולם בכדי שלא להמרידס ממלכתם מלאכת שמים וכשהעולם מתנהג כך והאנשי החומר יודעים ומבינים זה שעושים לרכי העולם רק בכדי שיהי' הרווח' לאנשי הצורה ויהיו ממולאים מכל טוב הצריך להם בכדי שלא יעמדו ויבטלו ח"ו מעבודתם יתברך ולכך הם נכנעין' תחת ידם לכל אשר מצוים להם ומשגיחין עליהם להספיק להם כל צרכיהם וכן צוודאי מוטל הדבר על אנשי הצורה להשגיח על אנשי החומר בכל עסקיהם שלא יאחו ח"ו חוץ לשיטה בעומקם בערדת העולם שלא ישכחו בצוראם חלילה ולהזכירם בכל פעם ולהדריכ' ולהנהיג' בדרך הישרה ע"פ הדת והתורה וע"פ השכל האלוהי' להורות להם הדרך ולכו בה ואת המעשה אשר יעשו וכוה נעשה שיתוף וחיבור אנשי החומר עם אנשי הצורה וכוה מעוררים בעולם העליון שהוא מנהיג ג"כ את כל העולם כולו במדת הרחמים שהוא כלול מחסד וגבורה בחיבור ב' מדות אלו שהוא נקרא מדת משפט מדת הרחמים והגבורות הם נכנעים ומצומצמים תחת יד החסדים שלא להתפשט החסד יותר מכדי הצורך ונמתקו הגבורות הקשים ומתנהג העולם ע"פ רחמים ועפ"ז נבאר ש"ס צ"ב רבצ"ח הוה אזיל במדברא וכו' תא ואחוי לך היכי דנשקי ארעא ורקיעא בהדי הדדי חזאי דעביד כוי כוי שקילנא לסולתאי ואנחיה בכוותא דרקיע אדמלנינא בעיתא ולא אשכחיה אמרי גנבי איכא הכא אמרו גלגלי דרקיעא הוא דהדר-גפריה עד למחר וכו' וע"פ הדברים הנ"ל שאנשי החומר עם אנשי הצורה הם משותפים ע"י השגחתם כ"א על חבירו זה ליתן לו די צרכו וסיפוקו ופרנסתו וזה להשגיח עליו להדריכו בדרך הישר וזהו רמז רבצ"ח היכי דנשקי ארעא ורקיעא היינו אנשי החומר שהם בחי' ארעא יש להם חיבור וניסוק עם אנשי הצורה שהם בחי' רקיע מתחברים יחד וחזאי דעביד כוי כוי היינו לשון חלונות ר"ל כוה יש להם שיתוף וחיבור בעניני השגחה זה על זה והוא בחינת חלונות שמתכלים ומשגיחים וע"ז שקילנא לסולתאי פירש"י על הלחם וכו' פי' אחר אשר ראה והבין זה שכל העולם הם חיבור א' וכ"א צריך לחבירו סנה עצמו מכל עניני ועסקי עוה"ז מלעסוק בפרנסתו ותלה פרנסתו בבטחון בה' וזהו אנחיה בכוותא דרקיעא אדמלנינא בעיתא פירוש כשעסקתי בתורה ועבודה ולא אשכחיה היינו פרנסתי אמרתי וכי גנבי איכא הכא היינו אתמוהי קא מתמה במקום המשפט והבטחון חלילה יהיה עול ורשע לחסור פרנסתי ח"ו והארץ ניתנה וכו' פני שופטיה וכו' כמעט ממש כנוצבים והבן אמרו לי גלגל דרקיעא הוא דהדר והוא ע"ד משל ששמעתי מא"ז וללה"ה למלך שעשה מלחמה ויש לו חיילות רבים יש מהם הולכי רגלים ויש מהם רוכבי סוסים ודרך המלחמה הוא שאותם הולכי רגלים הם עומדים בקשרי המלחמה מקושרים ומשולבים אחד אל אחד ולא יסורו כי מקושרים הם

והרגני והיה ירא עצמו על ההליכה כי ושמע שאל לשון הכנה כי הוא עדיין מלך קודם משיחת דוד ולכך ישמע ויבין כמו הלב שומע ומבין ויהרגני אבל לא החזרה כי בחזרה יהיה כבר דוד מלך והבן העולה מזה כי המלך הוא לב של ישראל וכן בכל דור ודור והם לב ישראל וכל אנשי הצורה הם לבם של ישראל וזהו ומפנה לבו לבטלה כי הת"ח הוא ממש לבו וחיותו והוא מפנה ומסיר אותו ממנו ומעולם הלילה וזהו גורם בטלה הלילה והבן בודאי הרי זה מתחייב בנפשו:

ועתה נבאר משנה באבות בעשר מאמרות נבאר העולם והלא במאמר א' יכול להבראות אלא להפרע מן הרשעי' שמאבדו את העולם שנבאר בעשרה מאמרות וליתן שכר טוב לצדיקי' שמקיימו את העולם שנבאר בעשרה מאמרות כי זה גלוי וידוע פי עשרה מאמרות הם עשרת הדברות ועתה נבאר בחי' עשרת הדברות וממילא יושג ויובן בחי' המאמרות ע"ד משל למלך חכם שרצה לצוות איזה דבר חכמה לעשות לו כמו עטרה למלך או היכל למלך בודאי לחכמים ונבונים אשר יש להם חכמה ותבונה ודעת ואשר מלאת לבם לעשות נ"ר למלך בודאי אם יאמר להם המלך רק דיבור א' או אפשר אפי' במחויב בעלמא שיבינו את מחשבת חפץ ורצון המלך בודאי כה יעשו ואין צורך למלך לדבר עמהם הרבה רק שהמלך הוא מלך חסד ורובה שהבי יבינו מחשבתו הרחוקים והקרובים בכדי שיהיה לכולם חלק בעטרה וכתרו והיכל המלך מה עושה משלש עצמו מדיבור אל דיבור בדיבורים הרבה ומצמצם שכלו הגדול ומרבה בדיבורו הקדוש בכדי להבינם תוכן כוונתו ובמה ישיגו עשות חפצו ורצונו. והנמשל הוא כל המאמרות ובריאות העולם הם בחי' עשרת הדברות ובחי' כל התורה לענדה ולשמרה ולעשות מזה עטרה וכתר למלך ושורש כל התורה כולה הוא אנכי ה' אלקיך ולא יהיה לך אלקים אחרים ויתר התורה הם רק תרי"א עיטין האיך לקיים זה כמ"ס ביוה"ק ובודאי לחכמים ונבונים לא היו צריכים לכל התורה כולה רק לכהי' דיבור אנכי וממילא השיגו והבינו מזה כל התורה כולה כמו ארבעה קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה והאיך ידע לקיים אך כשבא להשג' זו שהבין שיש בחי' אנכי ה' אלקיך והבין בודאי שיש בחי' אלקים אחרים הלילה כמ"ס בדרושי חז"ל בתחלה עבר לחמה ולבג' כי היה סובר שהם אלוהות ואח"כ הבין שיש להם מנהיג והוא בחי' אנכי וכן בכל אדם כפי בחינתו אשר מואם באלקים אחרים כך השיג בחי' אנכי והבן זה כי זה כלל גדול ושער גדול והוא היה חכם גדול והבין מה שמונע אנכי דהיינו עריפות או זנות או לבישת שעטנז או כדומ' מכל המצות ל"ת הבין בחכמתו הזכ' והרמ' שכל מצות ל"ת מרבה אצל אדם בחי' אלקים אחרים ובחי' העשות דהיינו כיבוד אב ואם וכדומה מגדל כח הנשמת להשיג בחי' אנכי וכך השיג וקיים כל התורה כולה וממילא

לבטלה וכו'. כי יום הוא מדת החסד ומדת הנדיקי' ולילה הוא בחי' הגבורה והרשעים אשר במחשך מעשיהם או אנשי החומר העוסקי' בחשכויות ועכירו' הנשמיו' ומהראוי הי' שיהי' ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד היינו שיתחדו ויתחברו זה בזה אנשי החומר עם אנשי הצורה כי בוקר הוא בחי' חסד מדת הנדיקים כמו הבוקר אור וערב הוא בחי' אנשי החומר כנ"ל יהי' הכל אחדות אחד כדאיתא במדרש ברא צדיקים ברא רשעים ואינו יודע באיזה מהם חפץ ה' יותר כי כתיב וירא אלקים את האור כי טוב הוי אומר במעשיהם של צדיקים חפץ ה' יותר שהם בחי' אור ומבואר בשם אר"י זללה"ה שנעשו הרשעים כשא אל הנדיקים ולפי דרכינו נעשו אנשי החומר כשא לאנשי הצורה כנ"ל. וזה שאמר התנא הקדוש בצחות לשונו מוסר השכל הנעור בלילה היינו כמו וינער פי' רש"י כאדם המנער את הקדירה ממטה למעלה והוא פי' הנעור היינו שמערב עצמו בלילה פי' לאנשי החומר או לרשעים שהם בחי' לילה להם דוקא הוא מקרב עצמו ואינו מקרב עצמו כלל אל אנשי החסד והצורה והמהלך בדרך יחידי היינו כי הנחש הולך יחידי והנחש אחר לאדם ולחיה כידוע ושורש הדברים הוא כי הקב"ה צוה לאדה"ר ומען הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו בודאי היה בלוי זה כל התורה כולה רמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות ל"ת כדי לקיים נפשו בגלגול אשר יעשה האדם וחי לעולם והנחש דבר סרה על הקב"ה שעשה זה לטובת עצמו ולא לטובת האדם כמו שכתוב בפסוק ונפקחו עיניכם והייתם כאלקי' ועשה זאת לרעה ח"ו לאדם ולחיה כדי שלא יהיו כאלקים כי באמת הוא להיפוך אם היה נשמר מזה שלא לסור ממצות ה' היה כאלקים כי לדיק מושל ביראת אלקים הקב"ה נזר וצדיק מבטלו וכן לעתיד יהיו הנדיקי' דומים לצוראם כדאיתא במדרש על פסוק ויתר יעקב לבדו מה הקב"ה סוקד עקרות ומחיה מתים ורופא חולים כך הנדיקי' ג"כ כן וכססר ממצות ה' בזה נעשה היסוד מזה. וזו"ל הפי' המהלך בדרך יחידי היינו שהולך בדר' הנח' שהוא תמיד יחיד כי החסידים ואנשי הצורה שגדור המה ההיות והנשמה של אנשי החומר וכל לווים ואזהרתם כדי לעשות האדם והי בזהם לעולם שכולו ארוך חיים הנצחיים ומי שמנער עצמו בתערובות ושיתוף עם אנשי החומר לבד ומתרחק מן אנשי הצורה נופל במדרגה יותר לעשות מעשה נחש באמרו שכל מעשיהם ואזהרתם הם לרעה והם רוצים להגדיל עצמם ולהשפיל אותם והאמת הוא במדת הראשיו' כנ"ל אשר להם כח הממשלה ומשפט המלוכה ואנשי החומר יהיו נכנעים כמו הגבורות הצריכים לחכניע לחסדים כנ"ל או במדת הצדקה ושאר אזהרתם לטוב להם והוא מהפך כמו מעשה נחש אשר אחר והייתם כאלקים וזהו המהלך בדרך יחידי היינו בדרך של נחש ההולך יחידי כנ"ל ומפנה לבו לבטלה הוא ששמעתי מן אר"י זללה"ה כי המלך הוא הלב של כ"י כמ"ס שמואל איך אלך ושמע שאל

הרבה להם תורה ומצות וזהו על לשונה הייט
 דברה תורה כלשון בני אדם והבן :
ועתה נבוא לבאר מאמר בעל הגדה אשר כל איש
 ישראל אומרים אותו בודאי ברוה"ק
 נאמר' מהו שאלת החכם ומהו תשובתו ומהו החילוק
 בין דברי החכם לדברי הרשע כי החכם אומר מה
 העדות והחוקים והמשפטים אשר לזה ה' אתכם
 ותשובתו כהלכות הפסח וכו' והרשע אומר מה
 העבודה הזאת לכם והשובתו להקרות את שינוי יש
 בזה דברים עמוקים ונבאר בתכלית הקיצור החכם
 יבין גם יבוא בביאור ארבעה בניס דברה תורה כי
 כבר בארנו לעיל כי לחכמי' די באזהרה א' וכדיבור
 א' אנכי ואנכי השיג כל התורה בעצמו מחמת
 כי מאס ושיבר כח אלקים אחרים מעצמו ולפי
 בחי' הסרת אלקים אחרים כך זכה לבחי' אנכי
 והבין והשיג בחי' בריאת האדם ברמ"ח מצות עשה
 ושם"ה מל"ת והאיך הם מאירים באדם ומחיים
 אותו כמבואר בס"י וכשבא אנכי הבין והביט וכו'
 וראה ועלתה בידו הבריאה שנא' ואת הנפש אשר
 עשו בחרן וכו' וקשר עשרים ושתיים אותיות בלשונו
 וכו' ע"ש כי איתא בש"ס מצות בטילות לעתיד לבוא
 והוא תמוה הא התורה היא נצחיות וכל מצוה ומצוה
 הוא חיות העולמות כמבואר בכ"מ ואיך שיך ביטול
 בהם אך להבין זה הואיל ועסוקים אנו באותו ענין
 ובאותו הלכה הלכות חג בחגו ונבאר כי איתא בר"ע
 כי מצוה הוא לשון קטטה ומריבה והיינו שעושה
 מריבה ודוחה הקליפה גם מצוה היא י"ה מכוסה
 באתכ"ש בבחי' מ"ז וכשהקב"ה שם אזי נקרא מצוה
 ע"ש ולבאר זה כי ידוע אותיות מצוה הוא שם הוי"ה
 ב"ה רק אותיות י"ה הם בהעלם באותיות מ"ז והם
 בחי' המוחין אשר לע"ע הם מכוסים ולעתיד לבוא
 כשיתגלה המוחין ובחי' הדעת יהיה מצוה בבחי'
 מצוה כי יהיה שם הקב"ה ויהיה חיבור וזיווג ומצו'
 יהיה בבחי' הוי"ה ב"ה שיתגלה התלת מוחין וזהו
 והם שתיים שהן ארבע ויהיה ג' בחי' הוי"ה שורש
 חב"ד ולענ"ד הוא מרומז בזה"ק ובר"מ כמה פעמים
 כי בתחלה עלו ישראל לבחי' מצוה ואח"כ לבחי'
 לחם הנני ממעיר לכם לחם מן השמים והשמים הוא
 בחי' ק' ולחם הם בחי' שלשה הויות והבן שהם תלת
 מוחין וזהו שאיתא בש"ס לעתיד לבוא תוציא א"י
 גלוסקאות פי' לע"ל יסר המכסה מן המוחין ויהי'
 הכל הוי"ה ב"ה ותוציא א"י להם בלי מוץ ותבן כמו
 הארץ מה שזרעים בה היא מוציאה א"ס הימים יפים
 יהי' מוציא חיים יפין וכן להיפוך ח"ו וכן הוא
 בכל הדברים שבעולם וזיווג איש ואשה יוציא הנשמו'
 כפי הזיווג בלי מוץ ותבן לכן יהי' ביטול היצה"ר
 וביטול המות כמ"ש ובלע המות לגח וכו' כי יהיה
 הכל בהתגלות מוחין עילאין אשר הם חיים והמש"י
 וזהו רמז בש"ס מצות בטילות לע"ל היינו תיבת
 מצוה יהיה בעל רק יקרא שם הוי"ה ב"ה כי יתגלה
 אור המוחין המכוסה במצ' למצוה ומאח"ז וללה"ה
 שמעתי או בשמו או בשם הרמב"ן ז"ל כי ישיגו
 העולם

וממילא בודאי לא היה צריך הקב"ה לומר רק בחי'
 אנכי לפני החכמי' והנבונים והם הבינו ממילא ביש
 אלקים אחרים והיו נשמרים בחכמת' מכל מצות
 ל"ת הנורמי' הפסד נפש שמרבי' בחי' אלקים
 אחרים והיו מקיימין כל הבחי' מ"ע להגדיל ולדבק
 הנפש לבחי' אנכי כמו המעשה אלל אנכי והבן
 רק הקב"ה רצה שאף קטני הדעת יבינו וישיגו
 וינטרפו לבחי' אנכי ולא יהיה לך נמצא עצמו כביכול
 מדיבור לדיבור בחמשה מ"ע וחמשה מל"ת כדאיתא
 בש"ס בשע' שאמר הקב"ה אנכי אמרו אנה"ע לכבוד
 עצמו הוא דור' והיינו שלא השיגו בחי' אנכי וכשאמר
 כבוד את אביך וכו' חזרו לדברות הראשונות להבין
 ולהשיג בחי' אנכי מבחי' כיבוד אב ואם הנשמיים
 וכן בחי' לא יהיה לך אלקים אחרים יש להבין
 מבחי' לא תחמוד אשת רעך כי החכם שלמה המלך
 ע"ה דימה אשת זוג' לע"ז והבן והתורה שהיא
 בחי' אנכי דומה לאשה עובה אשר שומרת ברית
 אלוף נעורים נמצא ההשתלשלו' הדיבורים מדבור
 לדבור הי' בכדי שיהיה מובן ומושג לכל כמו החכם
 הדגורש ברביה ורובה שיבינו כולם הוא מלביש הדברים
 במשל ומליצ' רק התורה המשל ומליצה הכל אחד
 הם כמו שאמר שהע"ה בספר משלי להבין משל
 ומליצה ע"ש מה שפירש רש"י והבן והוא שאמר
 הכתוב אהת דבר אלקים היינו אנכי שתיים זו שמענו
 פי' מבחי' אנכי ממילא מובן בחי' לא יהיה לך כי
 עוז לאלקים היינו בודאי היה מובן כל התורה כולה
 שהיא של הקב"ה כמו אנכי רק ולך ה' החסד
 כנ"ל כי אתה תשלם לאיש כמעשהו היינו מה
 שאמר הקב"ה דיבורים הרבה הוא מחמת חסדו
 הגדול כי אתה תשלם וכו' כמאמר התנא כדי להפרע
 וכו' וכדי ליתן שכר טוב וכו' וזהו בעשרה מאמרות
 נבאר העולם והלא כמאמר אחד ככ"ל היינו ע"י בחי'
 אנכי כי הוא עיקר הבריאה והעמד' אלא להפרע מן
 הרשעי' אשר הקב"ה נמצא עצמו מדיבור אל דיבור
 בכדי שישגו הכל והם לא רצו להשיג ולהבין ולקיים
 ומאבדין את העולם שנבאר בעשרה מאמרות ונפרעין
 מהם וליתן שכר טוב לנדיקים שמקיימין את העולם
 אע"פ שמצאם הקב"ה עצמו הם משגיחין בכל
 הדברים על בחי' אנכי כי זהו עיקר העמדת
 בריאת העולם שנבאר בע"מ והבן :

וזהו שאמר החכם שהע"ה ברוב חכמתו פיה פתח'
 בחכמה ותורת הסד על לשונה כי ידוע כי
 עשרה מאמרות הם ממש עשרת הדברות ויאמר פי'
 הווי' אלא בראשית נמי מאמר הוא ונמצא מאמר
 בראשית הוא בחי' אנכי שהוא הראשית והעיקר
 ובראשית תרגם ירושלמי בחוכמתא נמצא בחי'
 אנכי הוא בחי' חכמה לכן היו בעלי החכמה משיגים
 ממנו כל התורה והבן כי זה הוא בנין אב ואם
 לכולם והם דבוקים בו והבן וזהו פיה פתחה בחכמה
 היינו התורה פתיחת' בחכמה בחי' אנכי ותורת
 חסד היינו כל שאר התורה הוא בחי' חסד שהקב"ה
 רצה לזכות את ישראל שיהיו הכל משיגים זה ולכך

צו

ממש להיפוך כי הרשע שאין משיג כלום נועם מתיקות התורה והמצוה והיא כעבודה קשה לכל העושים בה וכמשא כבד יכבדו ממנו איזה מזו אשר הוא עוש' בע"כ והוא ששאל לעבדי המלך מהו זה עבודה אשר יצוה לעבדיו לעשות כה או שזהו אין מצות המלך כלל וזהו לכם כמאמר הנחש הנ"ל וזהו לפי שהוציא עצמו מן הכלל כפר בעיקר והבן ואף אתה הקהה את שיניו ואמר לו בעבור זה עשה ה' לי ולא לי ולא לו אלו היה שם לא היה נגאל. כי הגאולה ה' רק למאמינים בו יתברך כמ"ש בלוח"ח ועברתי בארץ מצרים כמלך העובר ממקום למקום. והוא ד"מ לבני המלך הנתונים בשביה קשה ומנפים בכל יום לצאת לאביהם ולמלכם ופעם א' עבר המלך דרך אותו המקום שבניו שמה ובעבור המלך והכירו בניו את אביהם ומלכם ותפסו עצמ' בו ובנגדו ומי הוא אשר יושיע ידו שמה להעביר' מאביהם חדא דיתחייב בנפשו ועוד מחמת אימת המלך ירא ליגע אליו כלל. וזהו כמלך העובר ממקום למקום והבן אבל לרשע שאינו מאמין בזה כדאיתא בספרים הקדושים של הגאון מפולנאה בשם הרב המגיד מבאר ז"ל המבזה ת"ח אין רפוא' למכתו כיון שאינו מאמין בו ואינו נותן לב בעבור הצדיק דרך גיהנם לדבק בשביל שלא היה מאמין בו בחייו לכן אינו עולה עמו וזהו ממש הענין ברשע זה השואל על ה' ועל עבדיו וכפר בעיקר ואינו מאמין בו לכן אלו היה שם לא היה נגאל כי כל ניצוטי השכינה עלו וכל הקליפות תפול עליהם אימתה ופחד וידמו כאבן ושאלת התם שלא השיג בחי' אמת התורה רק בתמימות הולך ומאמין בה' ובעבדיו הוא שואל סתם מה זאת. ושאינו יודע לשאול צריך להגיד לו ולפתוח לו פתחי' באמונת התורה והמצוה ולא רבעה בניו יחשב אף שאחד רשע כמו ארבע מדות בנותני לדקה אף שאחד מהם הוא לא יתן ולא יתנו אחרים כמבואר בשם א"ז זללה"ה וזהו כנגד ארבעה בניו דברה תורה היינו הרבה התורה בדבורים כנגד החכם תופס התורה כולה בחכמה כנ"ל. ושאלתו הוא להחזיר את העולם למוטב ולהבינם שורש הדעת והחכמה ולעקב בקול רם עורו ישנים מתרדמתכם כי התורה והמצוה אין זה כי אם ה' אלקים חיים ואין זה בשם מצוה רק הוי"ה ב"ה וב"ש כנ"ל ומשבר שיני רשעים פי' ברוב חכמתו משבר חכמים הכוזבים והאפיקורסים וזהו שיני רשעים שצרת לה' הישועה על עמך ברכתך סלה. וזהו כדי ליתן שכר טוב לצדיקים שמקימין את העולם שנברא ב' מאמרות וזהו כנגד ארבעה בניו דברה תורה היינו דברה תורה כלשון בני אדם להבינם כנ"ל והבן :

דרוש זה דרשתי בש"ח בק"ק סדילקאב תקס"ב לפ"ק.
אין יאמר זאת תורת העולה. פי' כל העלויות והתפללות שאתה מעלה לא תהיה רק בשביל זאת היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה פי' ואם תדע כי היא העולה מעצמה והיא הנותנת בך

העולם בחי' המצוה ושורש חיות המצוה האין שהוא ממש חיות נפשו וחיות כל העולמות כמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה הוקות שמים וארץ לא שמתי ובריתי היינו התורה וכמו שהשיג ארע"ה מל"ע כל התורה כנ"ל ולא ששמר התורה בלוי הקב"ה מחמת שהיה מצוה לו כי עדיין לא היה תורה רק שהשיג מצד השכל שורש חיות של כל מצוה ומצוה איך שהיא חיות נפשו ואריך לעשות לחיות נפשו כדי לדבק לחי החיים ואז לע"ל ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים וזהו והיה עיניך רואות את מוריך כי אותיות רבי הם בחי' חו"ב עם הנביעו כמבואר לעיל בשם א"ז זללה"ה וזהו ולא יכנף עוד מוריך פירוש שלא יהי' מכובה הנחי' רבי שהוא חו"ב באותיות מ"ש שהוא הסתרה רק יהי' הכל באחגלייא ושינו הכל אורחות חיים כמו ארע"ה שורש של כל המצו' וסודותי' האין הם מאירים באדם ובכל העולמות ומהיה אותם וא"א להיות כלל שלימות האדם כ"א ע"י ושני הפירושים עולים בקנה אחד לפי המבין וזהו פי' מצות שם מצות שהוא לשון צווי זה יהיה כשל לע"ל כי לא יעשו המצות מחמת שהוא מצוה מאת השם ב"ה ואם לא היה מצוה לא היה פושים רק ממילא יהיו רודפים לקיים המצות כדי להחיות נפשם כמו שרודפים אחר הדבר המחייב בגשמיות בלי שום מצוה ולכן יהיה כשל שם של מצות שלא יכונה כלל בלשון צווי רק מצד השכל והשגת עצמם יעשו אותם כנ"ל ודי בהערה זו למשכיל להבין שורש הדברים והאין שני הפירושים עולים בקנה אחד. וז"ש בעל ההגדה ברוך המקום וכו' כנגד ארבעה בניו דברה תורה א' חכם וחכם מה הוא אומר מה העדות והחוקים והמשפטים אשר לזה ה' אתכם והיינו כי החכם עיניו בראשו שיש לו בחי' חכמה שהוא בחי' בראשית שהוא מאמר ראשון בחי' אנכי כנ"ל. ומכאן זה החכם משיג מאליו כל התורה כולה שהם תרי"א עיטין לבחי' אנכי כנ"ל והבן. ולכך לחכם לא יקרא בשם חוק ולא בשם מצוה אלא או כפירוש הא' שיקרא אליו בשם הוי"ה ב"ה או כפירוש השני שלא יהיה דרך צווי רק ממש יהיו רודפים אחר זה אשר יתגלה אור החכמה שורש החיות של כל העולמות וזהו תמימת ההכנס מה החוקים וכו' אשר לזה ה' אתכם ואם לא הייתם עושים הלא מי שיש לו מוח בקדקדו יבין שזהו ממש החיות של הכלל והפרט ותשובתו הוא כהלכות הפסח היינו שיש מוחין דגדלות ומוחין דקטנות כן ג"כ יש בני אדם כמותם ואריך לזרפם שניהם יחד ולהמתיקן כנ"ל בדרוש הארוך וזה יהיה עד ביאת משיח לדקינו כנ"א. וזהו שמרומזו אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן ס"ת חרן שהם בחי' ג' אלקים שהוא מוחין דקטנות כידוע ולכן היו צריכים עשרת דברות ועשרה מאמרות וזהו אין מפטירין אחר הפסח וכו' פי' שאין עתה גאולה שלימה בבחי' התגלות המוחין כי יש עוד אחר הפסח זמן הספירה כידוע מש"כ בכתבים והבן. ושאלת הרשע הוא

שכאדם היינו אם המדות הם כלולים ונקיים אלל האדם ולא עכורים ח"ו אזי החכמ' מתפשט עליהם ד"מ אם האדם זיכך ננפשו מדת החסד כידוע מה הוא ובחי' הגבור' וכן מדות התפלות ושאר המדות החכמה נמשכת עליהם כמו מעין אל נחלים ונזדכך ונתקדש האדם בכל בחינותיו הרוחניים והגשמיים וכאשר בארתי במ"א על שזכה אהרן לכ"ד מתנות כהונה שהם שורש רמ"ח אברים ע"ד והיה מחניך קדוש ע"ש וזהו והכהן הגדול מאחיו כי אחיו הם המדות אשר בשם אחים יקראו לשון חיבור כי המדות הם משולבים אחד אל אחד ומקבלין דין מן דין אשר יולק על ראשו שמן המשחה פי' ע"י הזדככות מדותיו להיות כלולים ולא עכורים ומעופפים ברפש ופיס הם הם הנחלים אשר המעיין יוצא שמה להשקותם ונובע תמיד וזהו שמן המשחה קדושת וטהרת המחשבה וזהו ג"כ הרמז בגמרא גדלהו משל אהיו והבן וכן הוא כל האדם אלל חביריו המקייבים לקולו ובחי' תלמידים מעין חכמות נובע בכל עת השואבים ממנו יותר ויותר כדרך המעיין הנובע כג"ל ואם ח"ו וכו' והבן. וכן שמעתי בשם אה"ו זללה"ה והוא שאמר דהע"ה בספר תהלים כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו היינו מן הראש יורד על הזקן הן מותרו מוחין להשפיע ומשם אל מדותיו ויורד ע"פ מדותיו היינו לפי הבירורים והכלולים והזדככות המדות אשר הם בשם נחלים מכונים כמו כל הנחלים הולכים אל הים כך מעינותיו מתגברים ע"י הנחלים והבן כי זה כלל גדולה' יביאנו לזה הגה היוצא מזה כי החכמ' נובעת תמיד וכל מה שיש לה יותר התפשטות היא נובעת יותר הם מים חיים קרים על נפש שיפה ואדבר עוד לאלוה מילין כי החכמה הוא יראה הפנימיות בגין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין לכן החכם דבוק ביראה ואהבה הפנימיות שהן תרין ריעין דלא מתפרשין והבן זה כי זה נעשה כסא לזה ולכן אהרן שהיה לו יראה ובשת והם מלת בראשית שהיא החכמה לכן נבחר להיות כה"ג שיזוק על ראשו שמן המשחת קודש שהוא ההכמה ויורד על הזקן וע"פ מדותיו ונתקדשו רמ"ח אבריו ע"ד והיה מחניך קדוש הנזכר במ"א וזה למה אתה ירא ובוש היינו מפני שיש כך מדת ירא ובושה שהיא מלת בראשית ירא ובשת כנזכר בתיקוני' ובראשית היינו חכמה לכך אתה נבחרת להיות כה"ג ולזוק על ראשו שמן המשחה ולהקריב קרבנות לה' ולכפר על עם הקהל ועל הכהנים ועל הקודש ועל המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן סלה :

אמר בזה לבאר דבריו הקדושי' כי ידוע שני שיערות היו ציוה"כ א' היה נשתלח לעזאזל בכדי לפרוש ולהפריד הקליפה מן הקדושה וזהו ונשא עליו את כל עונותם היינו עונות חס ע"י השעיר נושא עליו כל עונות של ישראל פי' עי"ז שלוקח העונות הוא פורש עצמו מן ישראל לקשרג כי הוא סובר שלוקח מתנה רבה ועלומה ועיין ציוה"ק וכן הוא בשעיר ר"ת

מחשב' ודיבורים לדבר ולייחד על מוקד' כי היא חולת אהבה בוערת בה כאש על המזבח כי היא סובלת עם ישראל כל הצער והיסורין אשר הם בערך מזבח כפרה כל הלילה כל משך זמן הגלות המר והגמחר לכן היא חולת אהב' ליחדא כבעלה ומזכרת עד חתי יתמשך גלותא עד הבוקר עד שיבוא בוקרן של ישראל להאיר להם. וא"ת שהיא משתוקקת לייחד עצמה וכביכול הוא אינו משתוקק לכך נאמר ואש על המזבח היינו כל היסורין שאנו סובלין ואמנו אחנו ג"כ תוקד בו בקב"ה. לכן ולבש הכהן מדו כד הוא הישראל העובד בסוד יכהן איש הסד המתחסד עם קונו והבן :

והבשר כל עהור יאכל בשר והבשר אשר יגע בכל עמא וכו'. י"ל בזה ע"ד רמז דהנה ידוע מ"ש ציוה"ק על לא תעשה לך פסל שלא יאמר אדם ח"ו תורה שלא קיבל מרבותיו או שלא קיבל מרב הגון ע"ש והנה יש תורה כזו שפעון גניז' ואסור ליהנו' ממנ' ויש שפעון שריפ' והמש"י והנה התורה מכונה בשם בשר כמו בשר היה יורד לישראל משמים וכן תוה"ק נמי ירדה לישראל מן השמים והוא שרימו והבשר היינו תורה אשר יגע בכל עמא היינו שלא קיבל מרב הגון והיא בכלל עמא יש אשר לא תאכל היינו שאסור לאכול ממנו והוא כינוי לגניזה ויש אשר באש ישרף כג"ל אך והבשר כל עהור היינו התור' שקיבל מרב הגון שהוא עהור וישר או כל עהור היינו שיטהר עצמו מקודש ואה"כ יאכל ויהנה מהבשר היינו התורה ההיא והמשכיל יבין :

פרשת שמיני

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח וכו'. ופירש"י לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת ע"כ והוא תמוה משום שנבחר בזה לא יסתלק הבושה מעליו והנה שמעתי מן אה"ו זללה"ה פירוש ע"ז מפני שיש לך יראה ובושה מן הש"י לכך נבחרת כי זכחי אלקים רוח נשברה וכבר נזכר זה בכתבי האר"י ז"ל והנה דבריו הקדושים בודאי צריכים לפני ולפנים וכבר בארתי בקצרה ע"ד אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו כי הבושת ילבשו שוטנים ויעטו כמעיל בשתם ועליו על העובד ה' יציץ נזר הקודש ונעשה מן בשת שבת ע"ש ועתה נבאר בענין שאנחנו עסוקים בו כי לפי דרכינו הנ"ל כי החכם עיניו בראשו על בחינת מאמר הראשון שהוא אנכי כג"ל וידוע כי כה"ג שורשו לעילא ולעילא וכמו שאמר הכתוב והכהן הגדול מאחיו אשר יולק על ראשו שמן המשחה והיא החכמה העליונה שהיא בחי' שמן כנודע השופעת עליו והחכמה נמשלת למעין הנובע תמיד לא יחסר וכל מה ששואבים ממנה יותר היא נובעת יותר ויותר מימות כלולים וקרים יותר ויותר וכן הוא בחי' החכמה כשיש לה מקום להתפשט היא נובעת יותר תמיד לא יחסר והתפשטות' הוא ע"פ המדות

שמיני

המתחסד עם קונו ויקרב את קרבן העם הייט
 שהקריבם לשורשם שנתרהקו מחמת החטא ויקח את
 שער ההטאת היינו השעיר והקליפה שנכרס ע"י
 החטא וישחטו היינו שצטלו מן העולם ונטל
 חיותם מהם ויחטאו כראשון היינו שיש ז' ימי
 הצנין ובהן כלול כל דע וטוב ולדיקים ילכו בס' וכו'
 וצריך לפרש וללכנ המדות האלו ולהחזירם לפי
 וזה שמרמו ויחטאו כראשון היינו לפי כמו
 ימים ראשונים ובהן. ויקרב את העולה היינו
 השכינה כביכול ויעשה כמשפט דידוע אה"ה ואהרן
 הכהן בחד דרגא היו שזהו מדתו מדת חסד וזהו
 ג"כ מספר דחסד ובאברהם כתיב והאמין בה'
 ויחשבה לו דקה והוא שאמר ויעשה היינו בחי'
 דקה עשה כמשפט היינו שעשה יחוד דקה ומשפט
 כידוע ובהן כי הוא בקיבור גדול:

א ויקרב את העולה ויעשה כמשפט כי העולה
 בא על ההרהור הלב ועל המחשבה וידוע כי
 המחשבה היא הגשמה ועיין בבפ' פ' משפטים ע"פ
 כמשפט הבנות יעשה לה הקב"ה גפוף לה ונשיק לה
 כאבא לברתא וזהו כמשפט הבנות ע"ש וזהו מוסר
 השכל בתורה ויקרב את העולה היא הגשמה שלו
 כנ"ל כ"א ואחד ויעשה כמשפט היינו כמשפט שאין לו
 כראוי לגשמה ובוה יבואר תיבת כמשפט שאין לו
 פירוש לכאורה והי' ראוי לומר ויעשה כתורת העול'
 כקושיית האוה"ח ולדרכינו מבואר זה והבן. ועוד
 נראה לפענ"ד שיש רמז בזה הפסוק אל התפשטות
 הגשמיות כידוע והבן:

ואת שער החטאת דרש דרש משה והנה שורף.
 י"ל בזה בדרך רמז כי איתא בכתבי האר"י
 ז"ל כי בלימוד הלכה ככ"ד קשוי הכלה ע"י שמקשין
 ומפרקין וזוה משברין הקליפות וכו' ע"ש. וזה י"ל
 שמרמו בפסוק ואת שער היינו מלשון ושעירים
 ירקדו שם היינו קליפות. דרש דרש היינו על ידי
 שדורשים התורה. משה בבחי' דעת. והנה שורף
 שעי"ז כשרפין וגבטלין כל השעירים והקליפות:
עוד ירמוז ע"ד דאיתא בזוה"ק ע"ס אל תראוני
 שאני שחרחורת וכו' כד אזעירת גרמא אזי
 הוא רק בבחי' נקוד' מלא אך כשדורשין אותה אזי
 הם מתפרשים עד אין תכלית וזהו שמרמו ואת
 שער החטאת היינו תורה שבע"פ שהוא בחי' שער
 ר"ח שבא לכפרה על שמיטתי את הירח והיינו
 כד אזעירת גרמא ונכנס לבחי' נקוד' דרש דרש היינו
 כשדורשין אות' משה היינו בהתפשטות הדעת בחי'
 משה אזי והנה שרף ר"ת ששים רבוא פירושים שיש
 לתורה כי הי' שהיא נקוד' היא גולם וכל האותיות
 נעשים ממנה נמלא כל הששים רבוא פירושים
 נעשים ממנה והכל נכלל בהנקודה והמש"י:

עוד ירמוז כי ידוע אין יסורין בלא עון כי מן
 המצוה נברא מלאך מליץ. וכן ח"ו מן העבירה
 נבראין קליפות והם המייסרים את האדם כמ"ש
 תייסרך רעתך ומאי תקנתיה יפשפט במעשיו על
 מה שחטא ויחזור בתשובה ואזי נשברין ונגעלין כל
 הקליפות

ר"ח וזהו אויביו אלביש בושט שע"י הטונות שהוא
 מן הטונות עי"ז הוא פורש כנ"ל ועליו היינו על
 ישראל יצין נזרו נזר הקודש ועולה מי שעולה בבחי'
 כתרים ציוה"כ וכן הוא בר"ח ותשועת נפשם מיד
 שוגא וזהו ממש מחילת הטונות כי בחי' כתר משם
 הוא המחילה והסליחה וכן הוא בשבת אפילו עובד
 ע"ז מוהלין לו וזהו שאומרים בשבת לא תבושי ולא
 תכלמי כי מן בשת וכלימ' נעשה שבת ומלכ' שנתלכש
 השכינה בלבושי שבת ויו"ט ולבושי הקדרות והשחרות
 נזרקים ונתלכשים בו אויביו ה' ושונאיו ילכשו בשת
 וכלימה וזהו בשנה וכן הוא בעולם שהאיש המכפר
 אשר הוא כה"ג על ידי בושט וכלימותיו נזרקו על
 הקליפות ללבשם כדי לפורשם ולהפרידם מעבודתו
 והוא ילבש אלה הבגדים השמונה המרומזים לכפר
 עליו ועל כל ישראל והם ארבע בגדי לכן וארבעה
 בגדי זהב שהם מלבושי קב"ה ושכינתיה והוא שאמר
 הכתוב קרב אל המזבח מלמד שהיה ירא ובוש
 ואמר לו משה למה אתה ירא ובוש כדברי אה"ז
 זללה"ה לכך נבחרת והיינו בכדי שיהי' להלביש
 הקליפה בושט וכלימה ועליך יצין נזר הקודש לכפר
 עליך ועל העם ועל קודש המזבח והבן:

א ע"פ דאיתא בזוה"ק משה הי' שושבינא דמלכא
 ואהרן הי' בחי' שושבינא דמטרוניתא ובחי'
 שושבין הוא לפקח על עסקי' לטהרם ולקדשם לגבי
 מלכא ומאין היה אהרן זוכה לזה כי בודאי כל דרכי
 ה' הם מדה כנגד מדה אך כי אהרן הי' ירא ובוש
 והם אותיות בראשית ירא בשת והיה קשור
 במדת בראשית ובבראשית יש ג"כ צירוף אשרי בת
 שהוא מרמו לאשר ולקשט הבת זו השכינה כביכול
 ולכן הי' מדה כנגד מדה מפני שאחז במדת
 ירא בשת שהוא אותיות בראשית לכן הקב"ה שהוא
 בוחן לבבות נתן לו שכר ונעשה צירוף אשרי בת
 היינו לאשר ולקשט הבת לקב"ה ומזה זכה ונעשה
 שושבינא דמטרוניתא והבן:

ויקרב את קרבן העם ויקח וגו' החטאת אשר לעם
 וישחטו ויחטאו כראשון ויקרב את
 העולה ויעשה כמשפט. והנה לכאורה ויקרב את
 קרבן העם נראה מיותר גם צריך להבין השינוי לשון
 אל חטאת נאמר כראשון ואל עלולה נאמר כמשפט.
 והנה אה"ז זללה"ה אמר שיעקר תיקוני התשובה
 אי"א בלא הצדיק רק על ידו יוכל להתעלות ואדה"ר
 לא היה יכול לתקון כ"א באבות הקדושים כנודע.
 ח"י"ל שמרמו הפסוק כי שאל נא לימים ראשונים
 וכו' ולמקנה הארץ ועד קנה הארץ י"ל שקאי על
 אדה"ר שהי' מקנה הארץ ועד קנהו וזהו שאל נא
 לימים וכו' היינו יומין עילאין שהם האבות הם היו
 תיקוני ומה שאמר שאל נא לימים ראשונים מרמוז
 אשר בשלשה ראשונים שהם כח"צ לית רשות למשאל
 שהם למעלה מימים כידוע למשכיל והכלל העולה
 דאין תיקוני' לנשמות העשוקים בקליפות ר"ל כ"א
 ע"י הצדיק שמעלה אותם והוא שמרמו הפסוק אהרן
 הכהן שהוא הצדיק העובד ה' שהוא מספר דחסד

קודם שדרשוה אינה אלא חזי אחיות חזי סי חלק היינו שהוא רק חלק ואינה שלימה וכדרושי מאמרי חז"ל נשלמת התורה להיות נקראת ספר שלם והבן: **א** ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שורף ויקלוף משה על אלעזר ועל איתמר בניו הנותרים לאמר הני בכאן יש כמה דיקדוקי' ח' תיב' דרש דרש ב' תיבת הנותרים נראה מיותר ג' תיבת לאמר אין לו שחר והנה מפרשי התוה"ק תירצו כ"א בזה לפי דרכו וגם אנו נאמר בזה לפי דרכנו על דרך שאמרתי כבר דרך רמו על מאמר חז"ל יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ה' חטאות טמא שאכל חלב וכו' ביום הכפורים והארכתיו בזה שקאי על עסק התורה שמכונ' בשם אכיל' כמ"ש לנו לחמו בלחמי והוא שרימוזו חז"ל שיש שלומד וחייב על הלימו' ההוא ה' חטאות וענין ביה"כ היינו כשיש חכם בעיר או בעולם וידוע מאמר חז"ל בשע' שהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל עונותיהם ומי שמליך דברי החכם אחרי גיו ואינו רוצה להתקרב לחכם לשמוע ממנו דברי תורה מחמת שאינו רוצה לעזוב לימודו ולומד או דווקא בוודאי חייב על הלימוד ההוא חטא' והוא יוה"כ היינו שלומד בשע' שהחכם יושב ודורש שאז הוא יוה"כ שהקב"ה מוחל עונותיהם כנ"ל וידוע אין אדם עובר עבירה אח"כ נכנס בו רוח שעות וע"כ כיון שאנו מכניס אותו לחטאת ע"כ נכנס בו רוח שעות היינו שהוא שומע וגם רוח שסבור בדעתו שהוא בעצמו חכם ואין צריך לחכם אחר שיכול הוא עצמו לאמר דברי תורה כמו חכם וזהו י"ל שמרמו הפסוק בדרך רמו וכדרך מוסר ויתרוזו הדקדוקים הנ"ל ואת שעיר החטאת היינו ע"ד מאמר חז"ל עון והטאת אשר יעשה האדם קונה קטיגור ח' שנעשה קליס' ר"ל מכל עון וחטאת והוא שאמר ששיר היינו הקליפה כמו ושעירים ירקדו שם הנעשה מחטאת וזהו שעיר החטאת דרש דרש משה היינו כשהחכם שהוא בחי' משה דורש דברי תורה הן מה ששמע מרבותיו בשביל רבותיו והן דברי עצמו ע"פ הקדמונים שקיבל מרבותיו והוא בבחי' דריש' ולכך כפל דרש ואז והנ' שורף היינו בזה הוא שורף ומכפל הקליפה של עונות ישראל ולהב' תלהט רשעים וכו' בשעה שהחכם יושב ודורש וכו' ויקלוף משה וכו' הנותרים היינו הנדיק כועס על אותם הנותרים בביתם ואינם הולכים לשמוע דברי תורה מפיו כדי למחול עונות' ואף שמש' הי' עניו מאוד עכ"ז כעס על הדבר ללד גדול המושג מזה ופי' הפסוק זהו שנשאר בביתם ולא הלכו אל החכם הוא לאמר היינו שבדעתם נחלט שהם עצמם יכלו לומר תורה כמו החכם כנ"ל וע"ז כעס משה והבן:

זאת ההי' אשר תאכלו מכל הבהמה הנה רבו הדקדוקים בזה דמתחיל בחיה ומסיים בבהמה וגם מהו הלשון זאת החי' וכבר פירשו הקדמוני' ו"ל לשון חיים כי כשישראל לבוקים במקו' ראויין להיות חיים וכו' ע"ש זאת החיה מלמד שהבהמה בכלל חיה ולהבין זה אקדים הקדמה אחר

הקליפות כשנא לכלל דעת היפוך משעת החטא שאין אדם עובר עבירה אח"כ נכנס בו רוח שעות ונסתלק הדעת ממנו וכשזכו מחטאתו זכה לידי החזרת הדעת חזי בטילין ממנו כל הקליפות והוא שמרמו הפסוק ואת שעיר היינו קליפות כנ"ל החטאת שנבראו ונעשו מן החטאת של אדם ח"ו דרש דרש היינו כשדורש וחוקר ומפשפש במעשיו על מה שחטא כבר ודורש את ה' ומקבל עליו שלא יחטא עוד וזהו שני דרושים משה היינו הכל הוא בהחזרת והתגלות הדעת חליו בחי' משה חזי והנה שורף היינו שנשרפין ונבטלין הקליפות:

עוד ירמוז ע"ד שכתוב בזה"ק בספרא דא ספר הוזהר יפקון ישראל מן גלותא וכמו שכתבתי בפ' בשלח רמו מזה על התרגום ובני ישראל נפקין בריש גלי ע"ש ואיתא רשב"י היה בחי' משה וגם כי בכל דור ודור יש בחי' משה וזהו דרש דרש משה היינו כשיתגלה ויודרש מה שדרש כבר משה היינו רשב"י ספר הוזהר אז והנה שורף היינו שיתבטלו כל הקליפות וממילא יהיה גאולה שלימה ב"כ חכם"ו:

עוד ירמוז ע"ד ששמעתי מן הרב הקדוש החסיד המנוח אב"ד דק"ק פולנאה ע"ה כל ת"ח שאינו נוקס ונוטר כנחש אינו ת"ח שצריך שיהיה לו ב' בחינות להחיות ולהמית כמו הנחש שהיה לו ב' בחי' והביט אל נחש הנחשת וחי וכן היה ממת ג"כ ע"כ והוספתי לפרש דבריו הקדושים טעם לזה שצריך הת"ח שיהיה לו ב' בחי' אלו ולפענ"ד הוא מחמת שכל ת"ח הוא לבוק לתורה ובתורה ג"כ יש שני בחי' אלו זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו' והת"ח שהוא לבוק לתורה צריך שיהיה לו ג"כ ב' בחי' אלו וזה י"ל שמרמו דרש דרש משה היינו כשלבוק בתורה ודורש אותם חזי והנה שורף היינו שיש לו שני בחינות של השרף ונחש כנ"ל והבן:

עוד ירמוז ע"ד דאיתא במסורת דרש דרש כאן חזי אחיות שבתורה ולריך להבין מאי בעי בזה ולמאי נ"מ הוא וי"ל לפע"ד כי ידוע תורה שבכתב ותורה שבע"פ הכל ח' הם ואין אחד מהם נפרד מחבירו כלל כי א"א לזה בלא זה דהיינו התורה שבכתב מתגלה לפונותיה ע"י תורה שבע"פ ותורה שבכתב בלא תורה שבע"פ אינה תורה שלימה והוא רק כמו חזי ספר עד שבאן חז"ל ודרשו התורה והאירו עינינו וגילו מסתורי' ודברים הסתומים ונעלמים ופעמים היו עוקרים דבר מן התורה כמו בענין מלקות שכתוב בתורה ארבעי' יכנו וזאו רבנן ובלרו מדא והכל ע"י הופעת רוח קדשם שהופיע עליהם האדון ב"ה לראות שורש כל דבר האוב בחור' לאמיתתו והי' יכולת בידם לעשות זה נמצא תלוי שלימות התור' שבכתב בתור' שבע"פ ולכן האומר אין ק"ו זה מן התורה או שחולק על מאמר אחד מחז"ל כאלו כופר בתורת מרע"ה כי הכל תלוי בדרושי חז"ל והם עיקר שלימות תורה שבכתב וזה י"ל שבא הרמו בתורה בתיבת דרש דרש הם חזי אחיות שבתורה היינו עד דרש דרש חז"ל התור'

שמיני

בורא ניב ששמים שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורשאתיו היינו ע"ד שאמר ר' חנינא בן דוסא אם שגורה תפלתי כפי יודע אני שהוא מקובל והיינו שגורה מלאון משגריין כוס של ברכה וכו' והיינו אם נשלח לו התפלה כפיו מלת ה' איך להתפלל ואיזה דיבור שידבר או בוודאי יודע אני שהוא מקובל וכו' . וזהו פי' הפסוק בורא ניב ששמים היינו כשהשם בורא לו מחדש ניב ששמים מה להתפלל ולדבר לפניו או שלום בוודאי וכו' אמר כשהדיבורים הם דברי ה' ששלח לו כך כפיו או וודאי ורפאתיו וזה יש לומר שמרמו הפסוק אשה כי תזריע היינו כשהדבור שלו מזריע היינו שמתפשט הדבור שלו בדבורים חדשים מלת השם כ"ה אוי וילדה זכר היינו מולדת חיים ורפואה והסד בחי' זכר והבן :

א"י כי העולמות לגבי קב"ה כנוקבא לגבי דבורא לקבל חיות מן הקב"ה והקב"ה הוא בחינת דבר לעולמות שמספיע להם חיות ומסד הנקרא דבר לכן כשאדם מתאוה לדבק בהקב"ה בזה הוא מעלה בחי' מ"ג ונתעורר מלעילא בחי' מ"ד ונולד שפע וחיות לו ולכל העולמות לאפוקי כשמתאוה לחטונגי חמדת העוה"ז שהם עלמס בחי' נוקבא כי כולם זריכים לקבל חיות מאתו ית"ש וידוע אין אדם עובר עבירה אלא כ"כ וכו' ומסתלק ממנו הנשמה חלילה וחס אבל כשהנשמה אלל האדם אוי מתאוה לשורש' לקב"ה . וזהו שמרמו אשה כי תזריע היינו נשמה שהוא בחי' אשה ונוק' לגבי קב"ה . כי תזריע והיינו כשמתאוה לקב"ה וכזה היא מזרעת בחינת מ"ג בהתעוררת לתתא לעילא אוי וילדה זכר כנ"ל שמתעורר חסד וחיים ושפע מלעילא לקתא בחינת מ"ד כנ"ל זהבן :

עוד ירמוז ע"ד שנשפיע זכר לנו היינו כשאדם הוא בבחי' שפלות לגבי קב"ה או הוא זוכה להשראת השכינה עליו כמ"ש אשכנח את דכא ושפל רוח ונעשה בזה בחי' דבר שמספיע שפע וחיים לכל העולמות וכל השפע הוא על ידו וזהו אשה כי תזריע היינו כנ"ל שמתאוה לקב"ה שמכיר ערך שפלותו וערך גדולתו ית"ש שהוא לא"ס ותכלית זוכה בזה להשראת השכינה עליו וילדה זכר היינו שזוכה למדריגה שנעשה בחי' דבר שפי' יורד השפעות וחיים על כל העולמות והבן :

וזהרה ממקור דמיה . הגה מלת ממקור נראה מיוסר ומשולל הבנה וכע"פ כתב צ' במסורה ממקור דמיה ממקור ישראל וכו' ע"ש והנה חנוני ה' בזה ברחמיו וברו"ח ע"פ שקבלתי מחכמי ישראל שהיו אלל אח"ז וללה"ה שגדולי הדור הם יכולים לטהר נשמות ישראל המטונפות בכל ליכלוך טומאת זוהמת עבירות ר"ל ובהם תלוי כל עיקרי התשובה ועפ"ז אמרתי רמו בפסוק מקוה ישראל ה' שבבאן סידר ג' מיני טהרה א' מקוה מסהר מכל טומאה צ' ישראל היינו מי שהוא במדריגה גדולה בבחי' ישראל הוא יש לו ג"כ בחי' מקוה לטהר כנ"ל כי ענין מקוה שמטהר פי' הרמב"ן ז"ל כי לכאורה

אשר אמרתי עטם מסני מה אדם חוטא ומבי' קרבן . ומתכפר בבהמה כמ"ש בפסוק אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה וכו' וי"ל כי יש באדם כמה בחי' נר"ן ח"י וכשעובר עביר' נסתלק ממנו כל הבחי' ונשאר לו רק בחי' נפש ואף ע"ז התורה מתמי' נפ"ש כי תהטא כדאית' בזה"ק יטו"ש ושורש הנפש הוא שם כ"ן מארבע שמות ע"כ ס"ג מ"ה ב"ן יטו"ש מספר בהמה ולכן מתכפר בהקרבת בהמה שטו"ח תיקון לשם ב"ן שהיא הנפש החוטאת אח"ז ונולאתי בזה"ח כמעט ממש דברינו עיין בש' שמיני ועוד הקדמה אחת כי איתא בזה"ק שלחן דב"נ קא מדכי ליה מכל הובי' וגם בגמרא איתא פתח בשלחן וסיים במוצא אלא בזמן שבהמ"ק קיים מוצח מכפר ושכשו השלחן מכפר הגם שזה לריך הב' עכ"ז נסמוך שבוודאי תורה הוא וזה י"ל שפע הפסו' זאת החיה היינו זכו האיות שלכם אשר תאכלו דהיינו ע"י שלהנו דב"נ מדכי ליה מחובי' להיות דבוק למקום ולהקרא הי כנ"ל מכל הבהמה היינו מכל הפעולות שהקרבן עושה השלחן עושה כנ"ל ודוק כי קצרהי ועפ"ז יוכן לתרץ קושית הזוהר על פסוק ולבני ברזילי הגלעדי תעש' חסד והיו באוכלי שלחניך וכו' וכי זהו הוא החסד הגדול עי"ש בזה"ק ע"ס דזריע הג"ל אחי שסיר כי כשיש לדיק אוכל בחיות ובשכל הוא מדכי לכל חובי' בני אד' וזהו והיו באוכלי שלחך שזהו חסד גדול והבן :

זאת תורת הבהמה והעוף להבדיל בין החי' הנאכלת ובין החי' אשר לא תאכל יש בכאן רמוז בענינא דשפחה לפענ"ד כי קבלתי מרבתי שהשכינה נקראת היה כמ"ש ביחזקאל היא החי' אשר ראיתי על נהר כבר וכו' וכן הם"א ר"ל ג"כ נקראת חיה כמ"ש גער חית קנה גם והשכתי חי' רעה מן הארץ וזהו בחי' חמץ ומלה חמץ היינו בחי' הם"א כדאיתא בזה"ק גער חית קנה היינו חית של חמץ וישאר ה' ויהי' מלה וזהו י"ל להבדיל לעשות כבדל' והפרש' בין החי' הנאכלת היינו מלה שהוא בחי' השכינ' כביכול שנקראת חיה והיא הנאכלת בפסח ובין החי' אשר לא תאכל היינו חמץ שהוא בחי' הם"א הנקראת ג"כ חיה ולא תאכל בפסח שלא יהי' חלק לס"א בחוף הקדוש' כלל גם רמו חיה הנאכלת לשון יחוד כמו ויאכל לחם והיינו השכינ' כביכול המתיחדת עם דודה והיהיה אשר לא תאכל היינו בחי' הם"א שאסור לעשות שם יחוד ח"ו והבן :

כ"ב עוף טהור תאכלו י"ל בזה בדרך רמו דאי' בגמ' ובני רשף יגבהו עוף אין עוף אלא תורה והנה אכיל' הוא לפעמים פי' ל' לימוד כי התור' היא בחי' לחם כמ"ש לכו להמו בלחמי ושייך לשון אכילה והיינו לימוד והוא שמרמו הפסוק כל עוף היינו התורה הקדושה טהור תאכלו הזהירו ללמוד בעהרה והבן :

פרשת תזריע

אשה כי תזריע וילדה זכר . ונקדים לפרש הפסוק

תזרוע

להבין ולהשכיל בתורה ופבודה כמו מעין הנובע ואין מי שידלה אותם המים ומחמת זה אינם נובעים הדשים כידוע מפנין המעיין והיינו שכ"א אומר נבינותי והשנתי יותר מזה האדם ואיני לריך לו לחורתי ומחמת זה בא מניעה להשפיע כשאין זקבל ודי בזה וזה רמו הפסוק אדם היינו יי שהוא בעל נשמה קדושה מדריגה עליונה המכונה שם אדם כי יהיה בעור בשרו היינו בלבושין שלו נגע שתרנוס אונקלוס מכתש סגירו לשון מניעת השפע כדאיתא בזוה"ק והוא נוסל ממדריגתו ואינו יכול לבוא למדריגה עליונה ע"י אחד משלשה דברים שאת לשון הגבהה היינו שהירידה הוא לורך עליה כנ"ל או ספחת שהוא לשון היבור ואפי"ם כמו ספחתי נא היינו מניעה הב' מחמת אנשים המחוברים עמו וסביבו שהם מונעים אותו מלבווא למדריגה ה"ו או בהרת לשון בהיר כשהקים כנ"ל מניעה הג' והוא עלת התורה הקדושה ככולס והובא אל אהרן הכהן היינו מדת התשובה וההסדר כי הכל הוא מן ה' וה' מתקן הכל ובידו להסיר כל חלא' ונחמ' ולהוריד השפע דרך הליגורת הידועי' על העולמות אמן והבן :

צרעת ממארת הוא וכו'. ונקדים לבאר הפסוק אמרת ה' לרופה מנן הוא לכל החוסים בו. כי בתורה כתיב מארת חסר ואותא על שהיה קיטרוג כנודע ולכך כתיב מארת חסר אבל אם לא היה קיטרוג לא היה חסר וע"כ לריך כל אדם להתפלל ע"ז שיהיה אור הלבנה כאור המזה ולא יהיה בה שום מיעוט וחסרון כלל והיינו שלא יהיה שום קיטרוג כי יבטלו כל הקליפות ויקוים ביום ההוא יהיה ה' אחד וכו'. וידוע הכוונה הוא שיהיה השם הוי"ה אותיות יהי' היינו שלא יהי' שום פירוד לעולם בין ו' לה' כמו בין ו' לה' ואז יהיה מאורות מלא בוא"ו כי וא"ו הוא רמו על עץ והוא בחי' המשכה שמשם נמשך שפע וחיים וזכרה וכל טוב כי נמשך ונשפע אור שמאיר בה אבל אם יש חסרון בהאור ממילא יש חסרון בהשפע וידוע דהשכינה נקראת בשם סיהרא כי אין לה אור כ"א מה שמקבלת מן השמש וכן כביכול השכינה הוא אספקלריא דלא נהרא אלא מה שמקבלת אור מן הש"ת ב"ה וכשהיה יחוד קב"ה ושכינתיה בלי שום העדר וחסרון והפסק כלל או יהי' נשפעות כל ההשפעות של טובה וזכרה. והו אמרת ה' לרופה היינו כשהשם הוי"ה ב"ה הוא מזורף ומתייחד עם אדני שהוא יחוד קב"ה ושכינתיה אזי בעילין כל הדינים וכל הקליפות ונעשה בחי' אמרת שהיא רכה שם אמיר' גם רומז שיהיה נעשה מן מארת אמרת ומנן הוא לכל החוסים בו שמנין ומשיך חיים ושלוס וכל טוב על כל העולמות. והו שמרמו לרעת ממארה ותרגומו של לרעת סגירו היינו שסגור ואינו מאיר בתוכו ולית מאן דפתח כלל כדאיתא בזוה"ק וזה נמשך ממארת היינו מן מארת שהוא חסר ו' שאינו מאיר לתוכו וזה גורם העדר השפע חלילה אבל

אין מועיל לסומאה רוחניות סבילה במקרה בשלמא כחמי הנגד מכבסים במים להעביר הליכלוך אבל עומאה רוחניות במה אהדכי והירן הרמב"ן ז"ל כיון שבא במימי ההסד שורשו בחכמה ודעת מיד אהדכי וכן מי שהוא בחי' ישראל בהכמה ודעת שלו יכול לטהר מכל עומאה וכן ה' הוא המתהר הגמור כי כל מקום שהקב"ה שורה שם המקום ההוא מתהר כמו בה"כ שמתהר כמאמרס ז"ל מה ענין אהלי' לנחלי' וכו' ואפ"ל רמו כל הפסוק מקוה ישראל ה' על הבע"ת והגה כשמטהר עלמו ושכ בתשובה שלימה אזי הולך ממדריגה למדריגה בתחלי' מקוה היינו אותיות קומה שזוקוף קומתו כי כמו אדה"ר כשהטא נכפסה קומתו וכשכב בתשובה ניחוסף קומתו ונעשה קומה שלימה ואה"כ ישראל היינו שנעשה בחי' אדם שער עתה הי' בחי' דם כי ידוע הא' אינו נרגש במכסת חטא רק אותיות חט והא' אינו נרגשת מחמת שאלופו של עולם נעלס ממנו בשעת החטא אבל כשכב בתשובה והתחבר עלמו לאלופו של עולם נחבר א' לדם ונעשה אדם ואה"כ זוכה ה' היינו שיהיה מרכבה לשם הוי"ה ב"ה מספר אדם במילוי שם מ"ה וזה י"ל הרמו בפסוק ובמסורה וטהרה ממקור דמיה היינו שיש טהרה במקוה שהוא מקור מים חיים ויש טהרה ממקור ישראל היינו מי שהוא בחי' ישראל הוא בחי' מקור מים חיים לטהר כל עומאה וגם עושה ממקור דמיה היינו דם י"ה מה שהיה בתחלה דם נעשה אדם בצירוף מ"ה היינו אלופו ש"ע וצירוף א' לדם נעשה אדם וכן והמש"י:

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וכו' והובא אל אהרן הכהן י"ל בזה ע"ד רמו מוסר השכל כי יש כמה מניעות לאדם שאינם מניחים אותו לבא למדריגה להיות בחי' אדם שהוא מדריגה עליונה א' לפעמים הוא נוסל ממדריגתו כדי לבוא למדריגה עליונה יותר גבוה או כשכילו או כשכיל אחרים כידוע בשם אה"ו זללה"ה ומובא בספרי הכה"ג מוהר"י יוסף המנוח ז"ל וכשהוא במדריגת קטנות אינו יודע מה זה ועל מה זה והולך ומצטער בנפשו ומבקש מאת ית"ש ע"ז ומשפס בשמשו ואומר אלי אלי למה עזבתני עד שעוזר לו הש"י ובא למדריגה העליונה ב' לפעמים אדם נוסל ממעלתו ואין יכול לבא למדריגה ע"י האנשים אשר סביבו כי הם מונעים אותו או שאינם עוזרים לו לעבודה הן ברוחניות הן בגשמיות או בפרנסה או חלילה וחס מחמת שהם אינם הולכים בדרך הישר ומעשיהם פוגלים מחשבות האדם הגדול אשר ביניהם כידוע בשם אה"ו זללה"ה בכללות העולם כי המעשים רעים של העולם ח"ו הם פוגלים מחשבת בני האדם הצדיקים אשר ביניהם וכ"א לפי בחינתו ומדריגתו בפרט גם כי לפעמים נוסל במחשבות העובד שהוא מהיר ובהיר במלאכתו עבודת הקודש ומכווין כוונת ויחודים והם נסתרים מה' כי לא באו אל הדרים הפנימים לשולל הגשמיות וד"ל כי קרתני בזה או שיש אדם חכם וחריף המוח

אלו שנראה לבני העולם שמתנהג כנחיתת גבורה וגדלות וזהו עץ ארז ארו הוא מספר ילחק שהוא בחי' גבורה ובאמת הוא ארז היונו שפל ושני תולעת היינו כנחי' דוד מעדן עלמו כחולעת. ושחט את הציפור האחת היינו בחי' דיבור א' שהיא בתורתו ותפלתו אל כלי חרש היינו לשם השכינה שנקרא כלי חרש יעסוק בתורתו ותפלתו על מים חיים היינו התורה שנקראת מים חיים מים נובעים וע"י התורה מעלה אותם שהם אחוים בשורשם בתורה ואת הצפור החיה היינו הדיבור השני. ושלח על פני השדה היינו לעלות אנשים ריקים הנקראים איש שדה שאינו יכול להעלותם בתורתו כ"א בסיפורי דבריו כנ"ל, וזהו שהתורה הקדושה בנועם אמריה יהיבת פנה לחכימי דרא איך להעלות ולקרב נשמות ישראל להשם יתברך והבן:

עוֹר ירמוז ע"ד דאיתא בתיקונים שחם הקב"ה על ישראל ונתן להם עניות תחת ד' מיני נגעים שבתורה וע"ד דאיתא וימן ה' דג גדול לבלוע את יונה דא עניותא והנה להבין זה נעיר עוד בשינוי הלשון שאח"כ כתוב ממעי הדגה וחז"ל פירשו כי ממעי הדג לא היה מתפלל שהי' בריוח והקיא אותו הדג למעי הדגה והיה שם בדוחק גדול אך קשה מ"ש אח"כ ויאמר ה' לדג ויקיא את יונה וכו' והיה ראוי לומר דגה כיון שכבר היה במעי הדגה והנכון בזה לפע"ד שיש בזה רמז ע"ד חין עני אלא בדעת ומוזה נמשך כל העניות בנגמיות כי מתחלה ניתן לו עניות הדעת וכשאין מרגיש בנפשו ואינו מפשפש במעשיו נותנין לו עניות גמור ואח"כ כשחוזר בחשוב' ומיישב בעלמו שכל עניות נמשך מן הדעת אזי מבקש להש"י שיתן לו חנינת הדעת אזי בטל ממנו ג"כ עניות ממש וזהו הרמז וימן ה' דג היינו עניותא ר"ל עניות הדעת וכשאינו חושש לזה אזי גורם לעלמו שמתפלל אח"כ ממעי הדגה היינו עניות גמור שאז הוא בדוחק גדול וכשהוא מתפלל על עניות הדעת אזי בטל ממנו כל העניות כי הש"י נותן לו חנינת הדעת שהוא בחי' דג שעליו הי' מתפלל וממילא ילא גם מן הדגה שהוא עניות גמור ר"ל וזהו הרמז ואת תהיה תורת המלורע דא עניות מן התורה והדעת שהוא חילוף מלורע היינו בהינת נגעים ביום עהרתו היינו כשרולה לטהר אזי והובא אל הכהן היינו הצדיק העובד ה' ולקח הכהן למטהר היינו הצדיק יקח לו שתי צפרים לשון נפר ובהירות המוחין והיינו בחי' דעת הכולל משני הבחי' חו"ב ולכך נקרא שתי צפרים היינו שהוא כלול משניהם ויחזור לבחי' הדעת ע"י הצדיק שהי' היות וטהורות ועץ ארז ושני תולעת וארז כנ"ל והמש"י:

עוֹר ירמוז דהנה ידוע דאית ת' עלמין דכסופין שכוספים וחומדים ומצפים ומגעגעיין להסד ה' כ"א ואחד לפי מדריגתו כדאיתא בזה"ק אפילו בעירי חקלא מצפי' להסד ה' למזוני ובני אדם מצפיין לפרנסה כ"א לפי מדריגתו היינו ת"ח מזוני דלהון דקיקיא יתיר וכו' ע"ש וזהו רמז בתורה וישקול אברהם

כשיש צדיקים צדור שיודעים להסך מדה"ד הקשה למדה"ר נעשה צירוף אמרות שהשכינה היא בחי' פה כל דיבור של כל העולמות ולא עוד אלא שנעשה אמרות לשון אמירה שהוא רכה היפוך מדיבור שהוא קשה והיינו שנמתקין כל הדינים ונתצטלין כל הקליפות והיה ה' אחד ושמו אחד נ"ב חמן סלה:

פרשת מצורע

זאת תהיה תורת המלורע ביום עהרתו והובא אל הכהן. יש להעיר בזה לשון תורת מלורע כי היה ראוי לומר משפט המלורע. ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת וארז ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים ושלח את הצפור החיה על פני השדה. לפע"ד יש בכאן רמז איך שהתורה הקדושה נותנת ענה להצדיק איך להעלות נשמות של ישראל ולקרבם לה' וע"ד אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה כי כשאדם נופל ממדריגתו ויורד ח"ו לבחי' מצרים אז כל הבחי' שלו יורדים עמו הן תורתו וכל המעשים שלו וכן כשיש לו עליה אזי עולין עמו כל המדריגות שלו הן תורתו עם מעשים טובים שלו וכל העולמות שהוא דבוק בהן יש להם ג"כ עליה עמו וזהו זאת תהיה תורת המלורע היינו מי שנפל ח"ו ממדריגתו וגם תורתו היא ג"כ בבחי' מלורע וכן כל הבחינות שלו. ביום עהרתו כשהוא מטהר עלמו אז והובא אל הכהן היינו ממילא והובא תורתו אל הכהן דא קב"ה ויש לה עליה וכן לכל המדריגות שלו ממילא נמשכים עמה ואח"כ מפרט אופן עהרתו שיתדבק אל הצדיק ובמה יטהרנו הצדיק ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות. כי כן שמעתי מאח"י זללה"ה כי כל עליות של האדם אח"א להיות כ"א ע"י ראשי הצדיקי הדור הן המדות של האדם הן דיבורים שלו הכל הצדיק יכול להעלות ויש שני בחי' בזה יש אנשים שהצדיק מעלה אותן בתורתו ותפלתו ויש אנשים שאינו יכול להעלותן כ"א בשח"י שלו ע"ד ועלהו לא יכול אפילו שיהיה הולין שלו בו צורך אף שנראה שהם דברים בטלים ובאמת הצדיק מעלה אותו ע"י דיבורים שלו שמדבר עמו וכן שמעתי מאח"י זללה"ה ולאז כל אדם זוכה לזה כמו שאמר אח"י זללה"ה על המשנה ראוי מדברת עם אחד ודי בזה. וזה י"ל שמרמו הפסוק ולקח למטהר שתי צפרים לשון שיטפוטי דברים והיינו שתי צפרים פי' ב' מיני דבורים כנ"ל שבהם הוא מטהר לנשמות ישראל כ"א לפי בחינתו. חיות טהורות והיינו רק שיהיו הכ' מיני דבורים הכ"ל בחיות ודביקות להשם ב"ה וטהורות מכל הפניות ועץ ארז ושני תולעת וארז ע"ד שכתוב אלל דוד המלך ע"ה עדני עלני כשהיה יוצא למלחמה הי' מקש' עלמו כעץ וזהו עלני לנקום נקמתו וכשהיה עוסק בתורה היה מעדן עלמו כחולעת כן דרשו חז"ל נמצא הי' לו ב' בחינות בחי' גבורה וגדלות ובחי' שפלות וזהו בכל לדיק שני בחי'

וזהו כי יפלא ממך דבר וכו' בין דם לדם וכו' וע"י שממשיכין את הוי"ה ב"ה גמתקין הדינים נשורשם ומהפכים מנגע לעונג ומריב לרבי ומדם לאדם וזהו ויהפוך ה' חלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך וכו' לך דייקא כי באמת לשונאי ה' הוא קללה ממש דין ודם ונגע וריב וזהו שבארתי ב"ש שמיני אויביו חלבים בושת ועליו יליץ נזרו היינו הבושת יורק על שונאי השם ללובשם וזהו ויאהב קללה וכו' ולא חפץ בברכה ולנו נהפך לנזר והבן כי הוא ממש מספר ג' חלקים ע"ה לכן לנו נהפך "החרן" לנזר ועפרה והם ילכשו בושא וכלימה "וחרן" חף ה' וידוע שיש שני מיני דיבורים דיבור א' תורה ותפלה ודיבור אחר לפרנסה ולקרב את העולם וזהו ממש שאמר אה"י זללה"ה כי זהו גדלות וקטנות להרים את העולם כולו והבן והוא שרימו התורה בטערת המצורע בשני נפרים הם דיבורים עהורים והיים א' לשון משוך וזהו ושחט כמו חן שחוט. על מים חיים אל כלי והוא הדיבור הגדלות והשני הוא הדיבור המשולח על פני השדה והוא מחובר ומוטבל בדם הנפור השחוט כי נריך לקשרם יחד השני דיבורים סוד גדלות וכו' בכדי לטהר את הנגעים להפכם לעונג לאוהבי ה'. ולריב ולנגע לשונאי עובדי השם והבן:

זאת התורה לנגע נרעת וכו' ולשאת ולספחה וכו' י"ל בזה בדרך רמו ע"ד מאמר חז"ל חש בראשו יעסוק בתורה וכמ"ס ולכל בשרו מרפא זה עמם הוא כי כל החלאים ונגעים שבא על האדם ר"ל הוא מחמת שגס בתורה וכשעוסק בתורה התורה מכפרת עונותיו. והוא שאמר זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת וכו' היינו זאת התורה מכפרת מה שעולה וחטאת מכפרת וכן מה שכולם מכפרים התורה ג"כ מכפרת. וזהו שאמר ג"כ זאת התורה מושיל לנגע נרעת וכו' שמרפאת לכל בשרו ע"י שמכפרת על כל עונותיו וממילא נתרפאו כל הנגעים והחלאים ר"ל והבן:

והזרתם את בני ישראל מטומאתם וכו' הוא על דרך ולכל בני ישראל היה אור במושבותם. והוא ע"ד שאמרתי על תתן אמת ליעקב כי יעקב היה איש חס שהעלה את הת' למ"ס סתומה לכן נגלה אליו אלופו של עולם ונעשה מזה אמת וידוע כי כל אור הוא א' לכן ישראל שהיה מושבם בבחי' חס כמו יעקב נתגלה להם אלופו של עולם שהוא א' והוא אור וזהו וכל בני ישראל היה אור במושבותם היינו במושב חס והבן. וידוע כי אור דא רז כדאיתא בתיקונים והיינו כי אור הוא אל"ף ואל"ף לשון מוסלא ומכוסה שהוא רז דהיינו מוסלא ומתכסיא ממך וזהו ולכל בני ישראל שהם בחי' יעקב וישראל וד"ל והבן. וזה י"ל פי' הפסוק והזרתם היינו והזר חס פי' זר הוא אותיות רז שהוא אל"ף כנ"ל שתכניסו את הא' בתם ויעשה מזה אותיות אמת ואמת ממתיק כל הדינים כידוע בכוננת הקטורת ויאמר ה' אל משה כי משה במילואו הוא מספר האמת וממתיק בחינת מות ונעשה האמת

שבו

אברהם לעפרון ארבע מאות שקל כסף כי אברהם היה איש חסד והיה משפיע חסד לכל באי עולם שהם ארבע מאות עולמות דכסופין וזהו שמרמו ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר לשון ננה וסוחרה היינו למי שמחזר ומסבב אחר זה ומנגע אחר חסד ה' וכן הוא בכל לדיקי הדור שנקראים אנשי חסד ע"ד חיזהו חסיד המתחבד עם קונו ומקרב נשמות ישראל לה' ומי שדבוקו הוא סבוב הלדיק אזי נתעלה בכל המדרגות כנ"ל הן תורתו ומ"ס שלו הן הפרנסה שלו לכולם יש להם עליה ובאם אינו דבוק ח"ו לשום לדיק אזי יש כנגדו זה לעומת זה ת' מיני קליפות ע"ד וארבע מאות איש עמו ואז חף תורתו ומעשיו הטובים מלובשים בקליפות ר"ל וכמו שאמרתי ע"ד הלצה כי יש שוטה שמדמה עצמו ללדיק וסובר שהוא בעצמו לדיק ואינו נריך להיות דבוק לשום לדיק ואינו יודע כי הוא שוטה גמור עד שמשטין בו וכל תורתו ומע"ס שלו הם מלובשים בקליפות בחי' ארבע מאות איש כנ"ל והוא כמו שמרמין אחד אל השק והוא סובר שאינו בשק וזהו סימנו אם הוא בשער המלך אז בוודאי אינו בשק כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק והנה שער המלך הם הלדיקים שהם שער ליכנס על ידם למלך מלכו של עולם ושק היינו בחי' ד' מאות איש וזה י"ל שערותו בפסוק זאת תהיה לשון הויה וליקוחין. תורת המצורע מוצר מספר ת' היינו בחי' ת' איש וזהו תורת המצורע היינו שאף תורתו מלובשת בתוך אותם הקליפות והוא שאמר זאת תהיה לשון ליקוחין היינו כשירצה שילקח ויטהר מן אותן הקליפות וזהו ציוס עהרתו שרונה לטהר עצמו מזה וליכנס אל בחי' פלמין דכסופין הנ"ל אזי והובא אל הכהן שהוא איש חסד כנ"ל שעל ידו יתעלה בכל הדברים כנ"ל. ויצא הכהן אל מחוץ למחנה היינו שצריך לגאת חוץ למדריגתו כדי להעלות אותו והנה נרפא נגע הנרעת מן הצרוע היינו שחינו יכול להעלות אותו ולרפאות חלאת סומאת נגעו אם לא מן הצרוע היינו שיהא התפוררת מן הצרוע שירצה להתרפאות וליטהר. וזה הכהן היינו לשון דבוקות שידבק עצמו עמו כדי להעלות אותו ולקח שתי נפרים חיות עהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב היינו כנ"ל נפרים לשון נפר ובהירות המוחין והוא בחי' דעת הכלול משניהם כנ"ל וזהו ולקח הכהן היינו הלדיק יקח לו הבהי' דעת והתורה שלו מן הקליפה ולהחזירו למקום קדושה ועץ ארז ושני תולעת היינו ע"ד הנ"ל שהם ב' נחינות של דהמע"ה א' בחי' מלחמה ללחום מלחמת ה' וא' לעסוק בתורה בבהי' שפלות ואזוב אזוב ע"ה גימ' טוב ואין טוב אלא תורה כי הכל הוא ע"י התורה והמשכיל יבין:

עוד יש לבאר ענין עהרת המצורע כי מבואר במ"א על פסוק ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע וכו' היינו ע"י הכהנים העובדים ה' נעשה הוי"ה מכל ריב וכל נגע והם מהפכים מריב לרבי והוא חו"כ עם הנגיפו כמבואר בשם אה"י זללה"ה ומנגע לעונג

מצורע

משחלל והולך אלל כ"א ואומר לו שחצירו מתחרט על ריבו עמו ורוצה להתפייס עמו עד שהוא מחוץ השלום ביניהם וענין מקרבן לתורה היה ג"כ נמשך מזה כי אנשי ריב ומדון ממילא היו מתחרטין מעלמם חמיד על מעשיהם תיכף בהושבם שיהרן הכה"ג ילערך להפריח עלמו ולילך אלל כ"א ולדבר עם כ"א על עסקי ריבם בכדי לתווק השלום כדרכו וכמדתו ובשביל זה היו מתביישים ממעשיהם וחזרו ממעשיה' הרעים ועשו תשובה ונתקרבו לתורה והנה זה נכון באותם שהיו מכירים ערכם נגד ערך אהרן הכהן והיה זה לחשיבות גדול בעיניהם שיהרן הכה"ג ידבר עמם אבל מה לעשות באיזה שופה וגם רוח שאינו מכיר ערך שפלותו ולא נהשב בעיניו כלל למעלה מה שיהרן יטרוח עלמו בשבילו כי סבור בדעתו שראוי הוא שיהרן ידבר עמו ואיך אפשר לקרב לזה לתורה ולעבודה הנה לזה היה צריך לשנות מדתו ודרכו ולרדוף אותו אדם לנצחו ולהשפילו ולהראות לו חסרונו וערכו השפל בכדי שאח"כ יוכל לעשות שלום בינו לבין חבירו ובינו לאביו שבשמים ולקרבו לתורה וזה שמרמו אוהב שלום ורודף שלום היינו לפעמים היה צריך להיות כה"י רודף כדי לתווק השלום כנ"ל והנה אהרן הכהן הוא היה ראשי לעשות כדבר הזה אף שאינו ממדת החסידות לרדוף איש מישראל אך אהרן הכהן שכל מעשיו היו לש"ש ולא היה עושה שום דבר בשביל דעתו ורצונו רק לרצון הש"י הוא היה יכול לעמוד לצורך שעה לשנות בדברו מדרכי עולם מפני דרכי שלום והבן זה שהוא כדומה ממש למשל הג"ל וזה י"ל שמרמו ג"כ הפסוק שהתחלנו בו להורות לנו דרך הישרה חיד להתנהג בו עם בני אדם והוא שאמר וכפר הכהן מלשון אכפרה פניו והיינו שהלדיק המיוחס בשם כהן כנוכר כמה פעמים יראה לקנח ולהדיח לואת כתמי ישראל ולטהרם מזהמת חלאת עומאתם ואיזה כהן אשר ימשח אותו היינו שהש"י משחו לגדולה ויצו אותו להיות לנגיד על ישראל עמו שיש בידו להמית ולהמיות ואשר ימלא את ידו היינו רשותו כלומר שימלא כל רשותו וחפצו ורצונו רק לכהן תחת אביו שבשמים ולא יהיה לו שום רצון אחר ואיש לדיק כזה ולבש בגדי הבד בגדי הקודש היינו שראשי לפעמים ללבוש א"ע בכה"י בגידות שלא כמדתו ומ"מ הם בגדי הקודש כיון שכל מעשיו הם רק לש"ש ויש בזה צורך לפעמים להתנהג עם כ"א בכה"י בגידת בוגדי' כדי להכניעם ולהשפילם ולרודפם ולהכניעם תחת יד הקדושה כנ"ל וד"ל והמש"י :

וכפר על בני ישראל מכל הטאתם אחת בשנה יש בזה דברים עמוקים לפענ"ד והוא ע"ד הפייטן שסידר העבודה ביוה"כ וכך היה מונה אחת אחת ואחת וכו' אחת ושבע ועיין בגמרא טעם שהיה צריך להזכיר תיבת אחת עם כל אחד ויש בזה לפענ"ד טעם ע"ד הסוד כי ידוע הבינה נקראת אחת כי בינה היא עולם המחשבה ושם הוא אחדות גמור רק בגוף מתפרדים הענפים לדרועא ימינא ושמאלא

שהוא כה"י החיים הגמשך מן אלופו ש"ע ע"ש והבן וזהו והור חס היינו שחכניסו הא' בתם ויעשה מזה אחת כה"י המתתיק מות כנ"ל אזי ולא ימותו והבן כי הוא כה"י החיים מתרין תפוחין והמש"י :

עוד ירמוז כי כה"י המוחין הם המתפשטים על כל איברי הנוף ולא והיה מחניך קדוש וע"י כה"י התקדשות האברים וכה לקדשת המחשבה וע"י כה"י התקדשות המחשבה וכה שנתקדש איבריו והא בזה תליא וזה י"ל שרימוז בש"ס על פסוק והתקדשתם והייתם קדושים אדם מקדש עלמן מעט מקדשין אותו הרבה מלמטה מקדשין אותו מלמעלה מלמטה היינו כה"י האברי' מקדשין מלמעלה כה"י המחשבה וכן מעט והרבה כי כה"י האיברים למעלה יחשב נגד כה"י המחשבה כי הוא ענין רוהניות שאינו חופס מקום כלל וזהו והזרתם את בני ישראל מסומאתם ואיתא בזה"ק שהוא לשון זרות וכן הוא גם כן לשון זר ונזר ופי' כשאנו זרים ומופרשים מטומאת האברים הנגלים אזי נעשה כה"י זר ונזר עליכם בכה"י קדושת המחשבה כנ"ל אשר היא חוספת תמיד עליכם ועל אבריהם כמו כתר המקיף על הראש ואם ח"ו האברים אינם מקודשים אזי מסתלק כה"י קדושת המחשבה ואינו מתפשט אור הנשמה והמחשבה על האברים ח"ו ועיקר התפשטות המחשבה הקדושה הוא על הלב שהוא מלך על כל האברים ומשם אל האברים והמש"י :

פרשת אחרי מות

וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו ולבש בגדי הבד בגדי הקודש הנה המקרא הזה כולו מקשה כי היה די לומר ולבש בגדי הקודש ומה צורך לאמר באריכות הלשון אשר ימשח ואשר ימלא וכו'. והנה מפרשי התורה ביארו בזה והרגישו בדקדוקי הפסוק ופירשו כ"א לפי דרכו אשר נתן לו אלקים לקדש בתוה"ק איש איש על עבודתו ועל משאו וגם בזוודאי יש סודות נפלאים בכל אות ואות ובזוודאי נכתב כל אות ואות לרמוז על סודות ההם וגם אנו נאמר לפי דרכינו מה שהנני ה' ברחמיו וברו"ח ובהקדם מאמר חז"ל מדתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את חבריו ומקרבן לתורה ויש להעיר בזה אומרם רודף שלום צריך ביאור כי ענין רדיפה משמעו נלחון וזה לא יתכן פה ויבואר ע"פ הקדמה ששמעתי מאח"ז ז"ל משל לרופא אומן והכס מופלא בענייני הטבעים מוגים של בני אדם כשנא לחולי קשה ולשומעו הוא יכול לעמוד על דעתו וליחן לו סממנים אף שהם חדים ומרים מאוד וכמעט מסוכנים למות מהם אך מחמת שהוא מבין היטיב הדבר שלזה החולי צריך סממנים ההם אבל רופא אחר זולתו אין ראוי לעשות כך שאינו חכם ובקי כמו הוא כי בקל יכול לטעות ולאבד נפש ועפ"ז נבין מאמרם ז"ל כי הנה ידוע מדת אהרן היה כך כשהיה ריב בין אנשים היה

העובדים לשמה. וע"פ דרכינו הג"ל נבוא לבאר בעניינא דפסא ומ"ש בזה"ק אלמלא נטרין ישראל תרין סטרין דנהמא דא לא הוה עיילי דדינא כלל ע"פ כי איתא בכתבי האר"י ו"ל פסח הוא מרמו פה סח ע"כ והנה פה נקרא מלכות כדאיתא מלכות פה וכו' ומלכות הוא ביה' דין ע"ד דינא דמלכותא וכו' והוא ביה' ר"ה בשנה שהוא יומא דדינא ויוה"כ הוא ביה' המתקת הדינים ע"י אמא עילאה כי מלכות יש לה עליה עד עולם הבינה ושם נמתקו כל הדינים בשורשן ושם ההיים והחירות והסליחה מלד אמא ע"ד תבוא אמה ותקנה וכו' שהוא לשון כיפור וקינות וזהו ביה' שנה שהוא חג פסח ומרמו על המתקת הדינים שנעשה רשימן מיו"כ וזהו שמרמו פה סח היינו שמעלין פה שהוא מלכות סח הוא מספר היים היינו לעולם הבינה כנ"ל וכבר נתבאר שכן הוא נ"כ בנפש ע"י שלומד תורה לשמה נעשה אללו ביה' יוה"כ כנ"ל שהוא מכנים אלוף בינה בלימודו שהוא ביה' מלכות תורה שבע"פ והבן נמלא אללו הוא תמיד ביה' יוה"כ ואין אללו ר"ה כלל שהוא מרמו על הדין וזהו לא עיילי דדינא כלל כי הוא ממש ענין פה סח שרמו להמתקת הדינים כן הוא אללו בכל עידן ועידן וזהו הפי' לדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לתיים שאלס אינו יום הדין כלל והבן:

והנה ידוע כי שורש המתקת הדינים הם בחג הסוכות ע"י החסדים כידוע וזהו ולקחתם לכם פרי עץ הדר וכו' ושמחתם לפני ה' אלקיכם ולפי דרכינו כי הכל נרמו בחג הפסח בשנה ובנפש כנ"ל והיכן נרמו בכלן ביה' החסדים מן האחרונ וי"ל כי ידוע שקודם חג פסח לזה ה' לבשר חמץ ושארור והוא מלא בכל הספרים שהוא בחינת גאווה שעולה למעלה וכבר ידוע אחרונ הוא ר"ת אל תבואני רגל גאווה ולכך צריך לאקדומי אחרונ שהוא ביה' כישור חמץ ושארור כדי לעייל בדיכל חג הפסח שהוא ביה' פה סח וזהו פי' הפסוק אל תבואני רגל גאווה ואז ויד רשעים אל תנידני היינו אל תדיני שלא יעייל דדינא כלל כיון שכבר באו החסדים ונמתקו כל הדינים והבן. ויש בזה להאריך ולפרש אך כי נלאתי מחמת חלישת כוחי זה' יחזקני ויאמלנו אמן:

והואיל שאנו עסוקים כאן בעניינא דאחרונ נזכיר עוד דבר אחד שאמרתי בענין האחרונ כן איתא בספרים אחרונ ע"ה גימ' תורה ע"כ והנה להבין זה הרמו כי ידוע כל עיקר התורה הם אנכי ולא יהיה לך שהם כלל כל התורה כולה לבוא לאמונת אלוהות ויהודו ית"ש לדיק באמונתו יהיה וכבר נתבאר לעיל מזה והנה איתא שקולה ע"ז ככל התורה כולה והמודה בה כאלו כופר בכל התורה כולה והכופר בה כמודה בכל התורה כולה והכל הוא לעטס הג"ל כי אנכי שהוא אמונת אלוהות בו תלוי כלל כל התורה כולה והנה איתא בגמרא כל הכועס כאלו עובד ע"ז וכעס הוא רק ענין מגאווה ומכ"ש כל המתגאה צודאי כאלו עובד

ע"ז

והמאלא שהם ביה' חו"ג ולכך המחשבה נקרא אהת כי שם הוונ בתדירא וזהו אהת האמור בעבודה שנכלל בו חלת מוהין כח"ב שהם סוד המחשבה הנקרא אהת וכו' אהת ושבע שהיא המלכות נמלא כלול שם כל הע"ס והזכיר בכ"א חיבת אהת לכלול כולם באהת שהוא הבינה ולהמתיק הדינים בשורשן וזהו ביה' יוה"כ אמא וברתא והבן. וזה י"ל הרמו וכפר על בני ישראל מכל חטאתם אהת בשנה היא עולם הבינה ושנה היא מלכות והיינו להמשיך עולם הבינה ביה' הג"ל שיוכלל ויחאחד שם כנ"ל בעבודה ממילא ימתקו כל הדינים ויתכפר עונותיהם של ישראל והבן כי בכלן רימוזה התורה לדרכינו מהיכן הכפר' בא לבני ישראל ביוה"כ אהת בשנ' כנ"ל והבן:

והנה יש ביה' ע"שן וזהו בארנו בשנה ונכאר גם בנפש בכל עת ע"ד הידוע כי התו' מכפרת עון וכמאמרס ו"ל בשעה שההכס יושב ודורש הקב"ה מכפר עונותיהם של ישראל וצוודאי איוהו תורה מכפרת תורה לשמה כי שלא לשמה ח"ו עב ליה דלא אכתרי וענין לשמה היינו לשם ה' כידוע בכתבים והנה יש ה' עילאה וה' תתאה ה' עילאה היא ביה' אמא עילאה וה' תתאה היא ביה' אמא תתאה וזהו סוד יוה"כ שני כפורים כידוע נמלא מי שלומד תורה לשמה בכוונה הג"ל אזי נעשה אללו ביה' יוה"כ ממש גם יש להבין זה ע"פ דברי אה"ז זללה"ה שאמר אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד היינו שמכנים בלימודו האחד שהוא אלופו ש"ע והוא תורה לשמה והוא אלוף בינה לכן מוחלין לו כל עונותיו שנעשה ביה' יוה"כ ממש שהוא סוד עולם הבינה ולכך כשהחכם יושב ודורש כי הוא הלומד תורה לשמה ואומר לפני העולם תורה לשמה מוחלין להם כל עונותיהם. וזהו שמרמו ג"כ וכפר על בני ישראל מכל חטאתם אהת בשנה. פי' כשמכנים אהת שהוא אחד אלופו של עולם בשנה היינו בלימודו אז הוא אללו ביה' יוה"כ ומוחלין לו כל עונותיו והבן כי יש בזה להאריך:

עוד ירמו אהת בשנה כי ידוע אורייתא וקב"ה וישראל כולהו חד כי האדם הוא הקב"ה ביה' שם הוי"ה ב"ה במילוי מ"ה מספר אדם ואורייתא היא ברמ"ח מלות עשה ושם"ה מלות ל"ת ומשם נמשך האדם דלתתא ביה' רמ"ח אברים ושם"ה גידים וכשאדם עוסק בתורה לשמה לשמור ולעשות אזי מקרב כל איבריו לשורשם מהיכן שנמשכו ונתהוו היינו אל התורה ונעשה כל אבר שלו מרכבה למנוה פרטי המתייחס לאותו אבר ונעשה הוא והתורה אחד ביחוד ואהדות גמור כמו יחוד איש ואשה כדאיתא בסבא משפטים לבתר מלילת עמיה בחר שושיפא ע"ש ונעשה עם התורה ביהודא חדא ומבשרי אחזה אלוה אה ביוונ הנשמי והיו לבשר אחד ק"ו באלף אלפי אלפים ק"ו צרהניות שנעשה אהדות גמור ממש הוא עם התורה וזהו שמרמו אהת בשנה היינו שנעשה לגמרי אהת בשנה היינו עם התורה שלומד וה' יעזור לנו לזה להיות מן

האל כי אם ח"ו חפרושו רגע אחד מדביקות המקום ב"ה אזי יחשב לחלילים כמו שאמר ח"ו וז"ל על וסרתם ועבדתם אלקים אחרים כנ"ל. ויש בזה רמז להבין גלות השכינה כזיכור ר"ל וגאולה גאולת עולם תהיה ללוים כי ע"י הדעת הוא הגאולה ולוים הוא לשון היצור והמש"י:

וסוד החלילים הם כמו שפרש"י בלא חשב והיינו דברים שאין בהם ממש וזוה הבנתי מאמר חנא דבי אליהו ז"ל שכתוב שם שלע"ל יהיה שלא ילטרכו ישראל לנקיות הגוף כי האכילה תבלע באיברים וזה היה בהינה המן שאכלו ישראל במדבר והם היו נקרא דור דעה והמש"י:

וכרמך לא תטולל ופרט כרמך לא תלקט. י"ל בזה ע"ד רמז ע"ד לדיק נתפס בטון הדור והנה בית ישראל בכלל נקראים כרם כמו כי כרם ה' נבאות בית ישראל וזהו כלל. ויש פרט הכרם דהיינו הנדיקים שבתוך ישראל הם הם הפרט שבתוך הכרם וזה י"ל שמרמו הפסוק וכרמך לא תטולל לשון ליכלוך כמו עוללים ויונקים והיינו מזהיר לכל ישראל בכלל שלא ללכך את הכרם בעונות ח"ו סן ופרט היינו ופרט כרמך לא תלקט סן תגרום ח"ו ללקט הנדיק שם פרט הכרם ע"ד לרעות בגנים וללקוט שושנים והמש"י ב:

וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קודש הילולים לה' ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו וכו'. י"ל בזה ע"ד רמז כי ידוע ארץ ישראל הוא שורש כללות נשמות ישראל וזהו והיה כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל ולכאורה היה ראוי לומר עץ מאכל ולמה לי תיבת כל אך דהרמו הוא ע"ד דאיתא בזה"ק שאל ר' אליעזר לר' שמעון מה עץ הדעת עו"ר ח"ל דא ממתניו ולמעלה ודא ממרא' מתניו ולמטה וכו' ע"ש וזהו ונטעתם כל עץ מאכל היינו שיהיה כל העץ כולו מאכל שלא יהיה בו שום רע כלל היינו איבי' ועלי' וקליפין דולי' כולי' יהון חזיין למיכל וזהו בחי' עץ החיים והתורה נקראת ג"כ עץ החיים וזהו שלש שנים יהיה לכם ערלים כדאיתא במשנה אל יאמר אשנה בשביל שיקראני רבי או אשנה שאהיה זקן ויושב בישוב' או אשנה בשביל וכו' ע"ש וזהו שלש שנים היינו אותן שלש לימודים הג"ל יהיה לכם ערלים היינו שלא יבוא לכם מזה שילמוד לשם עניינים הג"ל שלא יהיה לכבוד עלמו הוא דורש ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קודש הילולים לה' הילולים כמו הלולא דרשב"י שהוא לשון יהוד היינו שיהיה הלימוד לייחד קוב"ה ושכינתיה ובשנה החמישית היינו שילך ממדריגה למדריגה שאח"כ יזכה ע"י הלימוד שבתחלה נקראת תורת ה' ואח"כ נקרא תורתו וזהו תאכלו את פריו להוסיף לכם היינו שיהיה תורתכם והבן:

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן וכו'. ואיתא בגמרא זקן זה קנה חכמה ע"כ ע"ש וזריך להבין

שלבם היא כמ"ש כוחי ועוצם ידי וכמו שאני בראתי הכל בהכמה ולא הוצרכתי לזולת גם אתם כמוני לזה אמר כי קדוש אני פי' קדושתו למעלה מקדושתכם הקדושה שלי וחכמתי הוא למעלה מקדושתכם וחופפת עליכם תמיד ובלעדי חכמתו יתברך לא ירים חכמתכם ידו ורגלו רק קדושתכם יהיה מרכבה שיהיה קדושתו תמיד למעלה וחופפת על קדושתכם והמשכיל יבין:

עוד ירמוז בזה יכול כמוני היינו כל אדם יכול להיות קדוש כמו השם ב"ה כזיכור כי הנשמה הוא חלק אלוה ממעל ויכול להיות החלק ככלו שזהו התכלית הנמור ומ"ל זה הלמוד לומר אני ה' קדושתו למעלה היינו מה שקדושתו נתעלה למעלה הוא רק מקדושתכם שכזיכור ישראל במעשיהם הטובים נותנים כח וקדושה בפמליא של מעלה והוא שאמר הפסוק אני ה' היינו מה שאני ה' הוא מהמת אלקיכם שהוא אלקיכם ישראל והמש"י כי יש בזה דברים עמוקים וגסתרים:

אר תפנו אל החלילים. ודרשו חז"ל אל תפנו אל מדעתכם יש להבין זה ע"פ שאמר ח"ו וז"ל על כסוק וסרתם ועבדתם אלקים אחרים פי' וסרתם תיכף כשסר האדם מדביקות מחשבתו בהש"י ועבדתם אלקים אחרים אזי עובד אלקים אחרים יחשב הלילה הגם שדבריו צריך לפני ולפנים מ"מ לפי קט שכלי אבאר בקיצור כי האדם העובד ה' בכל דרכיו ומקיים בכל דרכיו דעהו שעושה הכל בדעת כמו אכילה ושתייה ושינוי ודבוריו עם העולם ככדי לקרבן או ככדי להסיר ממנו העלצות או ככדי פרנסתו להחיו' את נפשו ככדי שלא ימנעו מלעבוד ה' ואם הוא עושה זאת בדעת אזי הכל נעש' עבודת הקודש וכמו שאמרתי כבר שהם הנקראים הולין שנעשו על טהרת הקודש והם הם דברי חז"ל על ועלהו לא יבול אפילו שיהת הולין של ח"ו צריכין לימוד כי כל דבריהם היא תורה והנהג' ישראל חזן לזה שיכולין למצוא בכל דבריהם הכמות נשגבות וכשעושה מעשיו חלילה שלא בדעת והשכל אזי נמשל כבהמות גדמה אף דברים טובים שעושה הם דברי שטות ולאולת יחשב וכמו שאמר הרב המגיד המנוח מהו' דוב בער וז"ל כל ערום יעשה בדעת היינו אפי' עשיות נשמיות ואפ' ערמה שעו' הכל הוא בדעת קונו כמו אביגיל. וכסיל יפרוש היינו אפי' עושה דבר פרישות וקדוש' אולת יחשב אע"פ שהוא דבר מצוה וחכמה כמו שנים שאכלו פסהיהם וכו' ע"ש וכל האוילים נקרא רשעים כמו שקרא החכם שלמה המע"ה בספר משלי כל הרשעים בשם כסילים ואוילים כי אין אדם וכו' ואיש החכם הוא ממש להפוך כנ"ל ודי בזה להעיר בחי' הדעת האריך הוא מעלה כל הדברים לשורשם ולהכמה יחשב ושורש הדברים הוא ענין עמוק כי הכל הוא לבוש השכינה כזיכור ונ"ק אשר ירדו מטה ובדעת הוא מעלה אותם לשורשן והוא שאמר הכתוב אל תפנו וכו' פי' אל מדעתכם היינו מדעת לא חפרושו עזמכם מן

קדושים

היינו שלא יניחו להיות מלטרפים האותיות שהם בחי' נפש כפי המון עם המקבלים אותם בלירופים לא טובים רק בידם מסורים הדברים לטרפם ולייחדם בשרשיהם העליונים ולהפך אותם מרעה לטובה ומנגע לפונג כמו שכחתי ע"פ ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע כל זה הוא מרומם בפסוק אך הוא מוסתר בפסוק ובא המדרש ופי' את הדברים ע"פ פסוק אמרות ה' אמרות עהירות כאשר פרשתי לעיל ומה חבין פסוק אמור אל הכהנים לנפש לא יטמא בעמיו מה שמרומם בזה כאשר בארתי והבן ועיין מה שכחתי על מהמרס ו"ל כל האומר דבר בשם אומריו מביא גאולה לעולם כי הוא אומר אותו דבר כמו שהוא בעולם העליון בצירופים של חיים ושל אמת שיצאו מפי הקב"ה מקור החיים והוא כוונת בשם אומריו ועי"ז מביא גאולה לעולם היינו שבו גואל את העולם בזה כנ"ל והבן :

ועפ"ז חבין גאולת עולם תהי' ללוים . פי' הלוים נקראים בחי' הממוצע שהוא בחי' הדעת והרוח כמו שנאמר בשם אלו זל"ה וכמו שראיתי בכחבי הגאון החסיד מהו' יעקב יוסף ע"ה והם גואלים את העולם :

עוד ירמוז ע"ס דאיתא לדיק נתפס בעון הדור וי"ל הפי' לפעמים לדיק נכשל בחותו עון שהוא שכיה כדור והדור נכשלים בו כמו ליצנות שאר דברים או כמו שהוק כשהדור פרולים ונכשלים בו אז לפעמים כדי שלא יאמרו שהוא שושה ולא יהיו נחשבות ונשמעים דבריו לריך ג"כ לפעמים לומר ג"כ איזה לגון או שחוק ולפעמים נתאזה ג"כ לזה ועושה הדבר בתענוג וזהו לדיק נתפס בעון הדור וזהו לנפש לא יטמא בעמיו . והיינו שלא יטמא את הנפש שלו בעמיו היינו בחותו דבר שגוהג בין המון עם והם נכשלים בו וזהו אזהרה לכהנים העונדים את ה' והבן וזהו י"ל הפי' ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש היינו שיהיה השתדלותם להיות תמיד לבד כמו במקום שאין אנשים כמו שאמר הרב המנוח ר' נחמן ז"ל ואיש לא יעלה עמך :

עוד ירמוז ע"ס דאיתא במשנה במסכת כלים פרק כ"א הנוגע בכבוד העליון בכבוד התחתון וכו' בנפש המסכת ופי' הרב מברענורה הוטי הערב שהולכים בתוך המסכת בנפש בתוך הגוף והוא בחי' התנועה המתנוע' והשתי עומד בלי תנועה והוטי הערב הולכים תמיד בחוטי השתי ומתנועעים בכל דבר שצריך לצייר הן ארי או שור או נשר או אדם או כל מיני חילנות וכל הצורים הכל הוא מצטייר בחוטי הערב ההולכים אנה ואנה ואם ירצה הערב להתנועע ולעשות תנועה לא יוכלו חוטי השתי להלך בהן רק ככל פעם האורג מרחיב חוטי הערב כדי לקבל יותר ויהיה גדול ורחב יותר ויותר ונעשה מזה בגד השב מצויר בכל מיני יוסי והידור ע"כ והארכתי בזה כדי להבין המליצה מזה כי שם הקצר והנמשל מזה הוא כי גלוי וידוע שהאכמים ונכונים ובעלי הדעת שדור הם בחי' נפש התנועה המתנועעה

להבין היכן רמוז זה בר"ת זקן הלא אינו רק זה קנה וי"ל בזה ע"ד חכמת אדם תאיר פניו היינו כשיש לאדם חכמה יש לו מזה הדרת פנים והנה כאן אמר והדרת פני זקן היינו שתראה שיהיה ליה הדרת פנים וע"כ שיש בו חכמה וק"ל :

עוד ירמוז ע"ד דאיתא בגמרא יש מהם אמרו אשרי ילדותינו שלא ביישה זקנותנו וזהו מסני שיבה כדאיתא בזה"ק קדם שיבה דילך תקום היינו בילדותך תתחיל לילך בדרך ה' ואזי והדרת פני זקן שיהיה אשרי ילדותינו שלא ביישה זקנותינו כנ"ל וזהו ואברהם זקן בא בימים היינו עם כל הימים שלו אף ימי הילדות והיינו אשרי ילדותינו שלא ביישה זקנותינו כנ"ל והבן :

פרשת אמור

אמור אל הכהנים בני אהרן לנפש לא יטמא בעמיו ואיתא במדרש אמור אל הכהנים אמרות ה' אמרות עהורות משל ע"ש והוא תמוה ואבאר לפי קט שכלי כי הנה ידוע מאח"ז וללה"ה והיה מרגלא בפומיה תמיד ע"פ חמת מלך וכו' איש חכם יבכרנו' ואמר פי' הפסוק הנ"ל ושורש הדברים כי מפי הקב"ה יוצא אותיות להגהנת העולם וכשכח לעולמות האותיות מלטרפים לפי המקבלים הן לטב ולהיפך ח"ו וכשיש לדיק שהוא חכם בעולם ויודע האותיות שיצאו מפי הקב"ה אע"פ שהם מלטרפים חלילה שלא לטובה יוכל להפך הצירופים ע"י הכמתו ותפלהו כמו מן מת חס ומן נגע עונג הכל לפי האותיות של הגו"ד וסיפר שכן עשה בוסלב שראה שיצאו צירופים לא טובים ועשה מהם צירופים אחרים וגשאר רשימתן פחד והבן זה כי זה כלל גדול וזהו אויביו אלבים בושת ועליו יליץ נורו ע"ש מה שכחתי במ"א כמה פעמים שיוכל האדם החכם העונד ה' להפוך מצירופים לא טובים לצירופים טובים ולהשליך הצירופים לא טובים על שונאי השם וזהו פי' הפסוק אמרות ה' אמרות עהורות כי מפי עליון לא תלא הרעות וכו' ואע"פ שלפי המקבלים הם מלטרפים בצירופים לא טובים מכל מקום החכם יכול להפך הדבר וזהו כסף צרוף היינו האותיות בוספים ומתאווים לצירופים טובים כאשר יצאו מעולמות החיים והטובים כי כל דבר מתאזה לשורשו והבן וזהו בעליל לארץ פי' אף שנתגלה בארץ לפי המקבלים מכל מקום מזוקק שבעתים היינו שבעה פעמים שבעה כמו אור החמה יהיה שבעתים והוא בחי' החמישים אשר הוא שורש הכל ושם נמתקים הדינים צורשם והבן וזהו פי' המדרש כי ידוע כי באותיות יש בחי' נר"ן והיינו האותיות הם הנפש והנקודות והטעמים הם בחי' רוח ונשמה כאשר בארתי במ"א ולזה רימזה התורה הקדושה אשר דרכיה דרכי נועם ואור פני המלך העליון אשר יעשה האדם וחי בהם וכו' אמור אל הכהנים היינו החכמים העונדים את ה' לנפש לא יטמא בעמיו

שניתי ויראני נסלאות בתורתו הקדושה תורת אמת
לי ולרעי עד עולם אמן:

ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים
לא תאכל. י"ל בזה בדרך רמו ע"ד ומלאה
הארץ דעה כמים לים מכסים י"ל בזה הפי' כי ים
הוא בחי' סוף כל המדריגות שהוא מלכות ולכך
נקרא לשעמים ים סוף ע"ש זה והוא בחי' דין ע"ד
דינא דמלכותא כידוע וכשהוא מתחבר לגדולי הדור
ואנשי השם עי"ו נמשך לו הדעת ג"כ ויכול להעלותו
לשורשו שהוא עולם הבינה ושם נמתקין כל הדינים
כשמעלה וים שהוא מלכות אל עולם הבינה שהוא מי
ונעשה מזה מי היינו מימי החסד והרחמים הכל
על ידי בחי' הדעת הוא מעלה אותו לשורשו והוא
שאמר ומלאה הארץ היינו סוף המדריגות כשהוא
מעלה אותו לשורשו ונעשה מן בחי' הדין שהוא
אלהים אותיות מלאה והכל הוא ע"י הדעת נעשה
כמים לים מכסים מן ים נעשה מים כנ"ל וזהו ג"כ
יכרך יראי ה' הקטנים עם הגדולים היינו אף בני
אדם הקטני' בערך כשהם עם הגדולי' היינו ספל
ומהובר ודבוק אליהם אז יכרך היינו ממשך בחי'
בריכה עליו מן יראי ה' היינו שנמשך גם אליו בחי'
הדעת והיינו כנ"ל וע"י הדעת הוא מייחד מלכות אל
הבינה ושם נמתקין כל הדינים בשורשם. וזה י"ל
שמרמו הפסוק כאן ובת כהן דא נשמתא כדאיתא
בזה"ק כי תהיה לאיש זר דא סמאל אל זר אל אחר
והוא לשון תמוה על מה זה ולמה זה ע"ד ונפש כי
תהפא והיינו אורייתא קא תוהא ע"ו שתהא נשמה
קדושה ברשות זה כנ"ל ששם הוא שורה דינים ומשרש
הקעס היא בתרומה הקדשי' היינו מחמת שהוא
מורס ומופרש מן הקדושים ושלמים ואינו דבוק להם
ולכך לא תאכל היינו שהיא בלא יחוד שאין לו דעת
לייחדה ומשם נמשך לרות ודינים ח"ו אבל מי שהוא
דבוק להנדיק אז נמשך גם אליו הדעת ומייחד ע"י
הדעת מלכות אל הבינה ונמתקין הדינים בשורשן והבין:

פרשת בהר

כי גרים ותושבים אתם עמדי י"ל בזה בדרך רמו
להבין זה ע"פ ששמעתי מהכס אחד על פסוק
גר אנכי בארץ אל תסתור ממני מלותיך כי ידוע מן
איכות טבע העולם כי מי שהוא גר אין לו עם מי
לדבק ולקרב עצמו ולספר לו כל מאורעותיו וכל לבו
שאין לו חבר לא ישראל ולא גוים אך כשרואה חבירו
הגר אזי מספר כ"א בסני הבירון כל מאורעותיו
וידוע הקב"ה הוא כמו גר בעוה"ז שאין לו על מי
להשרות שכינת כבודו ית' כי זעירין אינון וכו' והיא
שהתפלל דהע"ה גר אנכי בארץ היינו אני ג"כ איני
רוצה להיות תושב בעוה"ז ואני רק כגר בעוה"ז
ולכך אל תסתור ממני מלותיך כמו גר אחד בסני
הבירו שמספר לו כל לבו וזה י"ל הרמו בפסוק כי
גרים ותושבים כשהי' בבחי' גר בעולם הזה ותושב
בעוה"ז אז אחס עמדי כי אני ג"כ גר בעוה"ז כנ"ל
וממילא

כל גוף ישראל אחד הם ותם בחי' הנפש המהלכת
בתוך הגוף המתנושע ומחיה את כל האברי' והעולם
הם בחי' הערב שהוא בחי' עומד לקבל חוסי השתי
בחוכו הקרוי נפש וע"י שניהם מלטיירים לזורים
נאים הם בחי' "שנאן" וזהו כי רוח החיה באופנים
ואם חוסי הערב מתנושעים הם בחי' העולם אוי
פעולת הנפש לא תוכל לעשות פעולתה כנ"ל במשל
ולא יוכל להנטייר שום דבר ושניהם לריכים אחד אל
אחד וזהו לנפש היינו בחי' בעלי הנשמה וחיות שבדור
לא יטמא היינו לא ימנע הליכתו ותנועתו בכה
המחיה בעמיו היינו העולם הנקרא בשם ערב במשל
ואזהרה לכהנים שהם לא ימנעו התנועה מלהתחבר
עמם ומכ"ש להיפוך שהם כמו גוף הנריך לנשמה
והמשכיל יבין:

אלה המלות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם
אני ה'. יש בזה דרך עמוק ויראחי לפרש
כי לבי מהסם בזה אולי שניתי ברואה ח"ו אך ארמו
מעט ואם יזכני ה' להבין על צוריו הדברים אפרש
יחר כי שמעתי מן אא"ו וללה"ה כי חטא אלופו
ע"ע מוסחר בו ודכח"ה ופי' כי האל"ף היא אינה
נגלית ואינה ניכרת במבטא והיא באחרונה וכן
בתיבת עמא ר"ל ג"כ הא' מובלט באחרונה ולהבין
זה כי האדם העובר עבירה ח"ו אז הוא הסתלקות
הדעת מעליו כמאמרם ז"ל אין אדם עובר עבירה
וכו' ואז הוא מחשב בוודאי שטוב ה' את הארץ
ואינו משגיח בה כי אם היה יודע ומאמין בזה שנגד
ה' כל מפעליו שהוא משגיח עליו בכל עסקיו בוודאי
לא היה עובר עבירה כלל ובאמת הוא בוודאי שקר
גמור כי בוודאי גם שם יש השגחתו מאתו יתברך כי
אם ילויר העדר השגחתו משם אף רגע אחד מיד
היה מת באותו רגע ולא היה כח בו לעשות שום
דבר אך שבוודאי שם ג"כ הוא הקב"ה אך בהעלם
ובהסתר מאוד וע"ו מרמו הסתרת הא' שהוא אלופו
ע"ע והוא באחרונה והנה בוודאי כשאדם בא לידי
עבירה הלילה ואינו רוצה לעשותה מחמת הקב"ה
או עושה איזה מלוא מחמת יראת ואהבת הקב"ה
נקרא הבחי' הזאת בחי' א' והוא בחי' אני ראשון
והבחינה הנ"ל ח"ו נקרא אני אחרון ובוודאי אני
דהיינו בחי' האחרון מגעגעת לבוא לבחי' אני ראשון
להיותה כי כל ירידת המדריגה בשם מיתה נקרא
ובהעלות אותה היינו או שעושה מלוא כנ"ל או שמונע
עצמו מן העבירה כנ"ל או שהורג בתשובה על מה
שעשה כבר וכזה הוא מחיה אני האחרון על ידי אני
הראשון ואז נעשה התפשטות אור אלוקותו מעילא
לתתא ונעשה אני אחרון ואני ראשון ומבלעדי אין
אלקים כי בוודאי לא עזב ה' את הארץ רק הוא
משגיח צפינא פקיחא על כל פרטיה הנעשי' בעוה"ז
ובכל העולמות והוא המחיה את כולם והוא הרמו
אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה' היינו
שיהיה נעשה מן אני אחרון אני ראשון ואני אחרון
ומבלעדי איי אלקים כנ"ל. והבין השם יכפר בעדי אם

בהר

וממילא אל אסתיר מכס מזותי כנ"ל והבן :
ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ. י"ל בזה
 בדרך רמו ונקדים לבאר הפסוק וזאת
 לפני ישראל על הגאולה ועל התמורה דהנה
 כשאלם עוסק באכילה או צמו"ת או מדבר דברים
 גשמיים ושיפורים לריך שידע כי הכל הם אותיות
 קדושים הבאים מן העולם העליון ויש להם שרשים
 קדושים אך שבאו לעוה"ז מלובשים ונתחלפו בגשמי'
 וכשעושה הדברים הנ"ל בשכל ודעת ויראת שמים
 אז מקשר הדברים לשורשן וגואל אותם הדברים מן
 התמורה ר"ל ומאיר אותם מחשכיותם ומוציאם
 מאטילה לאור גדול ומשיעבוד לגאולה על ידי
 התקשרותו כנ"ל וזוה הוא גורם ג"כ הארת פני
 המלך עולם עליו כמ"ש ה' אלך היינו כמו אל ר"ל
 כמו התנועה שאלם הוא עושה מלמטה כך הוא
 מעורר מלמעלה שהקב"ה עושה כנגדו תנועה כזה
 לכן כשישראל מחזירים פניהם ח"ו מן הקב"ה
 ושוכחים בו אזי הקב"ה הוא ג"כ מחזיר פנים מהם
 חלילה ואז ומלאוהו לרות רבות וכו' לכן כל חפלתנו
 הוא שהקב"ה יחזיר לנו פנים ובאור פני מלך חיים
 וזהו יאר ה' פניו אליך וישם לך שלום ומהיכן זוכין
 לאור פני המלך ע"י מעשינו הטובים וע"י תורתו
 ואותיותיו הקדושים כמ"ש כי באור פניך נתת לנו
 תורת חיים וכו' וזהו שויתי ה' לנגדי תמיד ולהבין
 זה לריך ביאור רחב אך תן לחכם ויחכם מה שזכר
 לשיל שישים ה' תמיד נגד פניו בכל עסקיו וזהו
 נקרא ישראל והם עם הקב"ה פנים בפנים כנ"ל
 שגם הקב"ה הוא מאיר פניו להם וזה י"ל שיעור
 הפסוק וזאת לפני ישראל על הגאולה ועל התמורה
 הארת פני הקב"ה לישראל על הגאולה ועל התמורה
 היינו כשמחזיר האותיות לשורשם וגואל אותם מן
 התמורות שנתחלפו בגשמיות ועי"ז הקב"ה הוא
 מחזיר פנים להם באור החיים כנ"ל ויש בזה עוד
 סוד עמוק מי ימלאנו כשיש לאלם ח"ו איזה לפר
 ולרה ומלביש לערו או מבוקשתו באותיות הקדושים
 כמו שעשה דהע"ה כשהיה לו איזה לפר ולרה שעבר'
 עליו חיבר קפיטל תהלים ע"ז והלביש את לערו
 ומבוקשתו באותיות קדושים וכן צמעש' דרבא והבן
 ועי"ז היה מאיר אותיות המבוקש ונגאלו מאפילתם
 ונגאל ג"כ מצערו מאש וזהו י"ל ובכל ארץ אחוזתכם
 היינו בכל ארצות וענייני גשמיות שיהיו לכם אחיזה
 בעוסקם בו אזי תראו גאולה תתנו לארץ היינו
 לגאול האותיות מהעמקים ולפי הידוע שהשכינה
 נקראת ארץ היא ג"כ כן ודא ודא אחת הוא וזוה
 שמאיר אותיות לערו הוא מאיר להשכינה כביכול
 וזהו גאולה תתנו לארץ היינו להשכינה כביכול כי
 צרתו ולער השכינה כביכול הם א' כי בכל צרתם
 לו צר ומלאך פניו הושיעם וכו' וינטלם וינשאם וכו'
 ה' יאיר עיני בתורתו תורת אמת והמעיון בדרוש
 שכתבתי על מאמר כל האומר דבר בשם אמרו מביא
 גאולה לעולם יבין וימתוק הדברים ויותר ויותר :
עוד ירמוז ע"ד הנ"ל אך אין מדרש בלא מדרש

דאיתא בנמרץ והטוב צעינך עשיתי שפמך
 גאולה לתפלה ולמדו זה מדכתיב והטוב זהו די
 לומר וטוב וכו' היינו ה' אחרונה ואי"ה נרחיב
 הדבר במקומו צ"ל כי תבא על ושמתה בכל הטוב
 ע"ש וענין סמיכת גאולה לתפלה י"ל שהוא ע"ד
 הנ"ל לסמוך גאולה לתפלה היינו לגאול התפלה
 שתי' מקובל' וממילא יהיה כל טוב ושמהה כדאי'
 בנמרץ אלל רב צרונא זימנא חדא סמך גאולה
 לתפלה ולא פסק חוכא כוליה יומא ע"ש והיינו
 לגאול האותיות מבוקשו כנ"ל והוא שאמר ובכל
 ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ כי ארץ היינו
 תפלה שהיא מדריגה תחתונה בהי' ארץ וזהו שהזהיר
 גאולה תתנו לתפלה והמש"י. ועוד שכינה נקראת
 ארץ ידוע כשיש לשכינה עליה אזי עולין עמה כמה
 נשפות מישראל האהוים בהשכינה כביכול והוא
 שאמר ובכל ארץ אחוזתכם היינו שיש לו אחיזה
 בשכינה גאולה תתנו לארץ שהיא השכינה כביכול
 אזי ממילא תתנו גאולה לכל הנאחזים בשכינה
 כנ"ל והבן :

עוד ירמוז ע"ד אמת מארץ תלמח. י"ל בזה כי
 אמת הוא מושלך עד לארץ שהוא בשפלו' גמו'
 כמ"ש וחשלך אמת ארצה ולכך מי שרונה לקר' עצמו
 אל האמת לריך להשפיל עצמו עד לטפר להגביה
 אותה משם ואחר שמדבק עצמו במדה זו הוא עולה
 ומתנשא ממעלה למעלה וזהו אמת מארץ תלמח
 היינו שצומח ועולה למעלה למעלה אח"כ כדאיתא
 בתיקונים ע"ש וזהו שמרמוז ובכל ארץ אחוזתכם
 היינו כנ"ל בכל המדריגות תחתונות שאתם אהוים
 בהם כ"א בשפלות שלו בנידון המהשבות ורות ותאו'
 ויהו גאולה תתנו לארץ היינו שילמח מן הארץ מדת
 אמת ותקרבו עצמיכם למדת האמת וזהו גאלה חסר
 ו' שהוא מספר טל והיינו השם כוון שהוא אותיות
 אחרונות מן השם הוי"ה ב"ה והוא מרמוז ג"כ על
 מדת אמת שהוא ראש תוך סוף והיינו ע"ד אני
 ראשון ואני אחרון וזהו גאלה שהיא מספר אותיות
 אחרונות של השם תתנו לארץ היינו למדת אמת
 שיעלה וילמח מן הארץ ויהיה התגלות אלהותו
 יתברך כמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין
 אלקים והמש"י :

עוד ירמוז גאלה הוא מספר יו"ד ה"א זא"ו והוא
 שאמר תתנו לארץ היינו ה' אחרונה לצרף
 ולייחד השם בשלימות :

אז דודו או בן דודו יגאלנו. י"ל בזה בדרך רמו
 דהנה איתא סלוגתא בנמ' מי יהיה משיח ח"א
 דוד בעלמו הוא וה"ל בן דוד וזה י"ל שמרמוז שני
 הדיעות האלו בתורה כי כתיב דודו חסר והוא אומיו'
 דוד וזה י"ל אז דודו היינו דוד בעלמו או בן דודו
 בן דוד היינו יגאלנו ב"כ ח"ס :

פרשת בחוקותי

והשיג לכם דיש את ציר וציר ישיג את זרע
 ואלה

בחקותי

נה 109

כמו אדני ששתי חפתה והוא ר"ת אשת כמו ששמעתי
 מן אח"י זללה"ה על פסוק וראית בשביה אשת יפת
 תואר וכו' ולזה צריך בדיקה בחורין שיהיה באמת
 כי אם ידוע זה אזי יוכל להתנגב בלבבו שהוא עושה
 זאת לש"ש בכדי שהוא יענה ולזה יש משל מה
 שאומרים העולם על שני אחים || שהיה אחד עשיר
 וא' עני ושאל לו העני מפני מה אהה עושר והשיב
 לו מפני שאני עושה מעשים לא טובים והלך זה ועזב
 את ה' ועשה ג"כ כמוהו ולא עלתה בידו ושאל לו
 שנית הרי עשיתי כמעשיך ומפני מה לא עלתה בידי
 והשיב לו מפני שאתה אינך עושה זה רק בשביל
 העושר ולא בשביל המעשים רעים בעלמם וכו' ע"כ
 והוא מלד ק"ו בדבר הידוע הנ"ל אלל היודע מחשבות
 ובוחן הלבבות אך לזה צריך סייעחא דשמיה
 ורחמנות הקב"ה לקרב אותו כי זה נקרא שער לה'
 אשר נדיקים יבואו בו ויש כמה נקורי חרעא דא
 שלא יכנס שמה כ"א הראוי לבוא אל המלך גם לא
 בכל פעם ועת רק בשפלות גדול ובהכנעה ולב נשבר
 ונדכה כמו העני העומד בפתח ומבקש לעורר עליו
 רחמים וכמו שאמר אח"י זללה"ה על פסוק תפלה
 לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו וביאר ע"פ
 משל למלך שהיה לו יום גינוסי' או איזה שמחה
 ופזב לבב ויזוה להכריז כל מי שיבקש מאת המלך
 ינתן לו מאת המלך וכ"א ביקש מה שבלבו הי' חסן
 וזה ביקש לעשות אותו שר או ממונה וזה ביקש נקמה
 מאויביו והכל נתן המלך לכ"א מבוקשתו ואחד
 הי' חכם לא ביקש שום דבר כ"א שיניחו המלך לילך
 בהיכלו לדבר עם המלך בכל יום וזוה ממילא נחעטף
 ונכלל בו כל הבקשות וזה תפלה לעני כי יעטף
 היינו בזה המבוקש נחעטפו כל התפלות וכל הבקשות
 והיינו לפני ה' ישפוך שיחו וכל הבקשות הם עטושים
 בדבר זה והבן זה ובוודאי אם המלך הוא חכם
 היודע מחשבתו הזכה והברורה שדיבורו עמו הוא
 עיקרות אללו ונכבד אליו מכל הון יקר אשר שאלו
 ובקשו כל מבקשי המלך בוודאי גם עושר וכבוד
 ינתן לו גם אשר לא שאל וגם נפש אויביו וכן הוא
 אלל המלך מלכו של עולם כי בוודאי הכל ינתן לו גם
 אשר לא שאל וגם החכמה והמדע והכנסתו לשער
 המלך בכל עת הראוי לבוא אל המלך וזכא לפני
 המלך בכל עת כי הגיע מחשבתו הרמה והזכה
 והבחינה לפני המלך מה היא לו כי כל הון ביתו
 בון יבון ואזהב למלך נקרא כל ימיו וזהו ערס נקרא
 אליך וכו' ופי' ערס יקראו ואני אענה פי' כבר
 עניתים ע"י שפתחתי להם השער להתפלל אשר בו
 יבוא אל המלך ודי בזה והבן וזהו כל המשתף שם
 שמים בלערו כוסלין לו פרנסתו ברוחניות ובגשמיות
 וכן פרנסתו מעופפת לו כלפזר ממהרת לבוא ורודפת
 אחריו וזהו שרומז' תורה בכאן והשיג לכס דיש את
 בליר פי' זהו הכרעה אם בחקותי תלכו וכו' שתקבצו
 עצמיכם לי ותהיו חפלים בי יותר מכל החענוגי
 עוה"ו והכל יהיה נמאס בעיניכם והשיג לכס דיש
 אותיות שדי את בליר לשון מיעוט וחסרון היינו כל
 התפילות

ואבלתם לחמכם לשובע יש בזה רמו נפלא
 ועומק ע"ר דאיתא בגמרא ברכות אמר רב הונא
 בר ברכיה משום ר' אלעזר הקסר כל המשתף שם
 שמים בלערו כוסלין לו פרנסתו שנאמר והיה שדי
 בלריך וכסף תועפות לך ע"ש ברש"י ר' שמואל בר
 נחמיו אמר פרנסתו מעופפת לו כלפזר שנאמר
 וכסף תועפות לך ע"כ ויש להבין הטעם לזה שהוא
 מדה כנגד מדה הואיל וסילק א"ע לגמרי אפי' בעת
 שזר לו ומכין הוא שורשו הוא בשכינה כביכול
 ובכל זרחה לו זר כמו שאמר אח"י זללה"ה כי מי
 הוא המרגיש באדם הן תענוג הן זער ח"ו והלא
 נשמתו שהיא חיותו כי בהעדר והסתלק ממנו נשמתו
 וחיותו אינו מרגיש כלום וחיותו הוא בחינת א'
 משורש חי לכל החיים והנבראים שהוא הקב"ה
 כביכול וכשמים זה על לבו ונותן דעתו לשורש
 שורשו שהיא השכינה כביכול ב"ה ומתפלל עליה אז
 ע"י נעשה יחוד גמור וזהו לדיקויא אינון שלוהי
 למטרוניתא פי' שפ"י חסרונו ולערו יודע להתפלל
 על חסרון השכינה הקדושה וזהו ששמעתי אומרים
 בשם הרב המגיד המנוח ז"ל מוה' דוב בער אין
 עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש פי' מתוך
 הכבוד שבראש היא השכינה וכן פי' ימלא ה' כל
 משאלותיך רק שימלא השם ב"ה והוא מלא בתיקונים
 ובזוה"ק על זאת יתפלל כל חסיד על זאת דייקא
 והואיל וסילק א"ע מחמת זער השכינה כביכול לזה
 כוסלין לו פרנסתו כמו שמנינו בכמה מקומות אלל
 שהע"ה הואיל אשר לא שאלת עושר וכבוד ונפש
 אויביך בידך רק חכמה ומדע לשפוט את ישראל גם
 העושר והכבוד והחכמה ומדע נתון לך וכמו זקינו
 דר' פרידא שנתנו לו שניהם אריכות ימים ושנים
 וגם כל בני דורו יזכו לעוה"ב ע"ש וזה י"ל פי' הפשו'
 והש"ס שאלו את ר' חנינא בן דוסא שהיה אומר על
 החולי זה חי ועל חולה זה מת מנין אהה יודע אמר
 לא נביא וכו' אלא כך אני מקובל וכו' אם שגורה
 תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל וכו' שנאמר בורא
 ניב שפתים וכו' פי' אם הבורא ב"ה הוא בניב
 שפתים כלו' אם אני מתפלל בעד השכינה כביכול
 יודע אני לשון יחוד אזי נעשה יחוד ואז הוא מקובל
 ואז שלום לרחוק ולקרוב ע"ד שאיתא בזוה"ק טוב
 שכן קרוב הוא כהי' יסוד מאת רחוק שהוא כהי'
 תפארת והוא שאמר שלום לרחוק ולקרוב שנעשה
 יחוד ושלום בין יסוד ותפארת שהם כהי' רחוק וקרוב
 אמר ה' ורפאתיו היינו שממילא נמשך גם אליו
 הרפואה כמו שהיא כהי' כי הולת אהבה אני והוא
 ע"ד אם תמלאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה
 אני ויש בזה עוד דברים עמוקים בענין התפלה
 כדאיתא בתקונים והנה רבקה יולאת וכן זכאה
 הוא מאן דלא מעבב לסלק למטרוניתא וזהו אם
 שגורה תפילתי בפי כמו משגרין כוס של ברכה שהוא
 לשון שלוח וזהו בורא ניב שפתים פי' שכל פעם
 הוא בורא ניב שפתים ונובעים אללו מחשבות טובות
 ודיבורים רעים במהרה מפיו ולחכם יספיק הקצור

בחקותי

התפילות שלכם שאתם צריכים על הסרוניכם תשיגו את שם שדי כמו והיה שדי בצריך והבן. וצביר ישיג את זרע היינו ההסרון ישיג את זרע ר"ל תמלא הסרון השכינה כצביר הנקרא בשם צביר כי צביר הוא בחי' מלכות כנוכר בזה"ק וע"ז ואכלתם לחמכם לשובע כי כופלין לו פרנסתו ופרנסתו מעוספת לו כלשור ושכבתם ואין מחריד והשכתי היה רעה וכו' כי נעשה יחוד שלם כדאיתא בזה"ק ע"ש זה וע"ש ומה שכינה להקב"ה בשם שדי בענין הזה כי שדי הוא בחי' יסוד וצביר הוא בחי' מלכו' וסימנך ספרא צבירא והבן:

ואכלתם לחמכם לשובע כבר לוחו קמאי דקמאי למה לא הזכיר בתורה שכר מנות יעודי עוה"ב רק הזכיר יעודי עוה"ז כמו ואכלת וכו' וי"ל בזה ע"ש ששמעתי בשם אה"ז זללה"ה על פסוק יאכלו ענוים וישבעו דאיתא בגמרא לעולם יאכל פחות משליש וישתה פחות משליש שאם תרתח תעמוד על מתכונתו נמצא מי שיש לו בחי' ענוה שבוודאי לא יבוא לידי כעס כי כעס הוא ענף מן הגאווה אז מותר לו לאכול לשובע והוא שאמר הכתוב יאכלו ענוים וישבעו שמוחר להם לאכול עד שישבעו כי בוודאי לא יבואו להיכעס כלל ע"כ וזהו ג"כ לדיק אוכל לשובע נפשו היינו מי שהוא לדיק בוודאי הוא עניו יכול לאכול לשובע נפשו ואינו צריך לאזדהורי בנפשיה לאכול פחות משליש כנ"ל לא כן הרשעים שהם מתגאים ונרתחים לכן ובטן רשעים תחסר היינו צריך להסור ממאכלו כנ"ל וזה י"ל שיפור הפסוק גם כאן והבטיחם הש"י שיהיו כולם לדיקים ויזכו לנהי' ענוה וזהו יעודי עוה"ב שמביא לידי רוה"ק כמאמר ר' פנחס בן יאיר וכו' וזהו ואכלתם לחמכם לשובע שתוכלו לאכול לחמיכם צלי גרסון מחמת שתהיו כולכם במעלות הרמות בצדקות וענוה כנ"ל והבן:

עוד ירמוז ע"ד דאיתא בכוונת המצרך את עמו ישראל בשלום הוא גמר כל היחודים ע"ש והוא שמרמו ואכלתם לשון יחוד כמו כ"א הלחם אשר הוא אוכל גם שובע מספר בשלום שהוא רמוז ג"כ על יחודים והיינו שתוכו שכל מעשיהם יהיו לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה והבן:

עוד י"ל והשיג לכם דיש את צביר וצביר ישיג את זרע וכו'. י"ל בזה בדרך רמוז דיש הוא לשון הליכה כמו דיש אמרי וצביר היינו מעט כמו צביר ליה שיעורא לכם היינו מה ששייך לכם היינו נלוות קדושות השייך לשורש שלכם תשיגו במעט השתדלות שתהיו ההליכה והתאמנות בזה במועט שלא תצטרכו כ"כ להתאמץ אח"ז וזה וצביר ישיג את זרע היינו במועט תשיגו לברר נילוות שלכם והבן והוא ע"ד ששמעתי מן אה"ז זללה"ה על פסוק ברעות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו ודקדק דהיה ראוי לומר אויבים סתם ואמאי דקדק לומר אויביו ואמר הוא ו"ל כי יש בחי' אויבים יש שהם שונאי ישראל בכלל ויש שהם מהמת הטאיו וכשמתקן דרכיו

ומצד הנלוות שלו המסוורים בין הקליפות מחמת הטאיו אז הקליפות יהיו בטלים ממילא וזהו ברעות ה' דרכי איש היינו כשמתקן דרכיו וחוזר בחשונה גם אויביו ישלים אתו בתכלית השלימות שהם נילווינו שלו ואז נעשה שלום גמור וביעקב כתיב וישכב במקום ההוא ואיתא שקיפל כל ארץ לד' אמותיו כי יש אדם שלריך לטרוח וליסע בכל מקום פזור נילווינו כדי לבררם ולהעלותם לשורשם אך יעקב שהיה מדריגת אמת שהוא ראש תוך סוף כולו יחד וזהו הרמוז שקיפל הקב"ה כל ארץ ישראל תחתיו כדי שלא לטרוח כלל לברר נילוות וזהו הרמוז ג"כ שכתוב ביעקב שנתן אל לבן כל אשר לבן בו היינו שבירר כל מה שהיו נילווי ושרש וחלק של לבן הארמי נתן ללבן וחלק הטוב לקח לעצמו וזהו והשיג לכם דיש את צביר כנ"ל בלי טורח תוכלו להשיג מה ששייך לכם נלוות שלכם והיינו שתוכו למדת אמת ביטקב אבינו ע"ה והבן:

עוד ירמוז ע"ד אס אין קמה אין תורה וכו' נמצא כשיש תורה יש קמת היינו פרנסה וזה י"ל הרמוז הכל מודים בעצרת דבעינן לכם והיינו כיון שקבלו התורה וכשיש תורה בעינן לכם כנ"ל וזהו והשיג לכם היינו פרנסה וממילא תשיגו התורה כנקל וק"ל:

ונרתתי שלום בארץ. י"ל בדרך רמוז ע"ד והיתה פרי הארץ לגאון ולתפארת פי' רש"י פרי הארץ היינו בניס של לדיקים נמצא הארץ היינו לדיקים והוא שהשם הבטיח לישראל הבטחה גדולה ונתתי שלום בארץ היינו שיהיה שלום בין הלדיקים והבן:

עוד י"ל בזה ע"ד הפשט ולבאר דברי רש"י שפירש ע"ז ואם תאמרו אס אין שלום אין כלום הרינו מבטיח לכם ונתתי שלום בארץ ע"כ ואין לו שום ביאור לכאורה וכי בשביל שהבטיח להם ואכלתם לחמכם לשובע ושאר כל היעודים הטובים יסברו שלא יהיה שלום ומהיכי תיתי שיאמרו שלא יהיה שלום וי"ל לפענ"ד ע"ד דאיתא בגמרא על ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום וכי לא אשא פנים לישראל שאני אמרתי ואכלת ושבעת וברכת והם מדקדקין על עצמם עד כזית עד כבינה ע"כ בגמרא הנה מה הוא הנשיאות פנים של הקב"ה לישראל זהו שמיים להם שלום כמ"ש ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום דהמשמעות הוא שזה שישם לך שלום הוא נשיאת פנים. של קב"ה לישראל ומעט הנזכר בגמרא שראויים לישא פנים להם והנה רש"י פי' על ואכלתם לחמכם לשובע שתהיה האכילה נהנך במעיה' שיאכלו קימעה וישבעו ע"כ ע"ש והוא שפי' רש"י אח"כ ושמא תאמרו אס אין שלום אין כלום והיינו כי מה שיש שלום בהם הוא מהמת נשיאת פנים של הקב"ה לישראל ומהו הנשיאות פנים על שמדקדקין עליהם שמברכין להקב"ה אף שאינם שבעים כנ"ל וכיון שהבטיח להם כאן שאפילו שיאכלו קימעה יתברך במעיהם וישבעו ויהיו תמיד הייבים לברך להרבה